

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

© CIPRIAN FLOARE

TINERI ACTIVI PENTRU PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

GHID CU INFORMAȚII UTILE ȘI ACTIVITĂȚI INTERACTIVE
PENTRU COPIII ȘI TINERII CARE IUBESC NATURA

Contează pentru viitor!

#NaturaEAcasa

© ADRIAN GRANCEA

BUN VENIT ÎN CĂLĂTORIA

tinerilor activi pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița

DESPRE CE ESTE ACEST GHID?

Ghidul „Tineri activi pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița” este despre copii și tineri și legătura lor cu natura din acest parc național. Ghidul își propune să intensifice această legătură cu sprijinul informațiilor și imaginilor captivante, aduse la viață prin activități interactive care îi implică atât mental cât și emoțional. Altfel spus, sufletul Ghidului nostru iese din paginile tipărite și aduce Parcul nu numai în mintea, ci și în inima copiilor și a dascălilor.

Deopotrivă ghidul li se adresează elevilor și adulților (profesori, formatori, lucrători de tineret, rangeri, lideri de club etc.) care lucrează cu tineri și copii. Și este menit să le fie un instrument util în activități despre parc, la clasă sau în afara ei.

CE CONTINE GHIDUL ȘI CUM ÎL POȚI FOLOSII?

Călătoria propusă de Ghidul nostru îți va descoperi Parcul Național Cheile

Nerei-Beușnița din 6 perspective diferite, condensate în 6 capitole, care te aduc de departe tot mai aproape. Vei trece de la perspectiva de ansamblu asupra parcului și a bogățiilor sale naturale (relief, plante, animale) la oamenii și bogățiile sale culturale. Apoi vei fi invitat să reflectezi la relația ta cu parcul: ce poți face pentru acesta și cum îl poți vizita.

Fiecare capitol conține:

- » **Informații utile.** Un text și imagini care prezintă tema capitolului;
- » **Unul sau două ateliere.** Idei de activități interactive care să implice tinerii cât mai mult în tema capitolului;
- » **O hartă.** Un suport vizual care inspiră tinerii să-și alcătuiască un propriu puzzle mental al cunoștințelor despre parc.

Poți parcurge capitolele unul după altul, într-o succesiune, așa cum sunt prezentate în Ghid. Dar și separat,

ca ateliere de sine stătătoare.

Informațiile și activitățile pot fi o sursă de inspirație pentru ore de clasă (ex. Biologie, Geografie), dar și pentru un proiect, pentru Săptămâna verde sau pentru o tabără sau o școală de vară.

Te îndemnăm să folosești Ghidul cât mai mult și cu cât mai multă bucurie și drag de natură! Și dacă simți că vrei să împărtășești reușitele tale și cu noi, să știi că ne bucurăm să primim impresii, fotografii și vești de la tine și tinerii din jurul tău.

Drum bun în explorarea Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița împreună cu Ghidul tău, aici de față! ●

CINE SUNT PASIONAȚII CARE AU REALIZAT ACEST GHID?

COORDONATOR GHID: **Cătălina MURARIU**

AUTORI CONȚINUT: **Cristian BĂDOIU, Mile Slavișa GALCAN, Adrian GRANCEA, Dr. Sretco MILANOVICI, Cătălina MURARIU**

AUTORI ATELIERE PENTRU TINERI: **Maria BUTYKA, Cătălina MURARIU**

EDITARE, CONSULTĂRI: **Lorand BUTYKA, Cristina CURELEA, Carmen PĂDUREAN, Raluca PETERNEL**

AUTORI FOTOGRAFII: **Ciprian FLOARE, Adrian GRANCEA, Nicolae SAIN, Dr. Sretco MILANOVICI, Gheorghe CIPU, Cristian BĂDOIU, Florin AVRAMESCU, Cristina CURELEA, Călin URUCI, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea", Dr. Horea OLOSUTEAN, Maria CERCIU, Mircea MĂRGINEAN, Andrey GULIVANOV, Marius VLAICU, Cristian ILEA, Călin ARDELEAN, Dragoș CURELEA, Păun MILOȘ, Mile Slavișa GALCAN, Marinel LAZĂR, Iosif CHIRAN**

AUTOR HARTĂ FOLOSITĂ CA FUNDAL PENTRU PLANȘELE CU HĂRȚI: **Marius VLAICU**

GRAFICĂ ȘI DTP: **Alex SPINEANU**

TIPAR: **Pro Marketing SRL**

Cascada La Vaioaga © CIPRIAN FLOARE

CUPRINS

Bun venit 1

Capitol 1

0 privire de ansamblu 6

1.1 Cum privim lucrurile de acum încolo, în acest ghid și în activitățile noastre de tineri activi? 8

1.2 Arie naturală protejată. Parc național 9

1.3 Beneficiile ariilor protejate 11

1.4 Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița 13

>> Atelier 1.1 18

>> Atelier 1.2 21

>> Harta 1 30

Capitol 2

Vegetația din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița 32

>> Atelier 2 44

>> Harta 2 46

Codobatură galbenă - *Motacilla flava* © NICOLAE SAIN

Capitol 3

Animalele din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița

48

>> Atelier 3

68

>> Harta 3

70

Capitol 4

Oamenii și bogățiile culturale din Parc

72

>> Atelier 4

82

>> Harta 4

86

Capitol 5

Ce facem noi pentru Parc?

88

>> Atelier 5

100

Capitol 6

Cum vizităm Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița?

104

>> Atelier 6

118

>> Harta 5

120

O PRIVIRE DE ANSAMBLU

© ADRIAN GRANCEA

1.1 Cum privim lucrurile de acum încolo, în acest ghid și în activitățile noastre de tineri activi?

Deși secolul douăzeci s-a încheiat, culegem încă roadele sale, trăim în lumea creată de oamenii care au trăit în el. Omenirea a făcut multe salturi în dezvoltare, mai ales din punct de vedere tehnologic și economic. Aceste salturi au avut rezultate pozitive, dar și efecte negative, cel mai adesea neașteptate. Au devenit "victime colaterale" unii oameni,

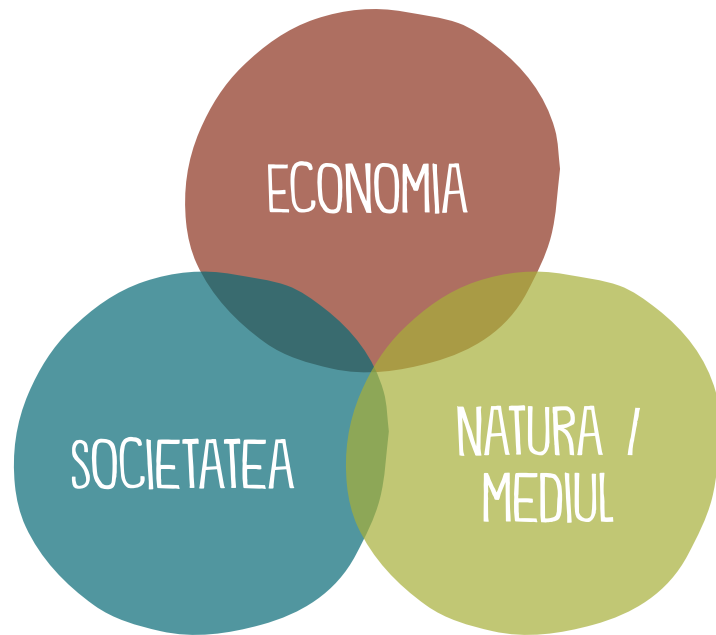
economiile unor țări, unele specii de animale și zone naturale. Astfel, spre finalul secolului oamenii au început să se întrebe cum pot să continue dezvoltarea într-un mod în care să existe cât mai puține daune și în care toți să prospere - oameni și natură. Acest mod responsabil de a ne gândi la viitor și la efectele acțiunilor noastre asupra celorlalți și asupra naturii se numește "dezvoltare durabilă".

Dezvoltarea durabilă este „dezvoltarea care satisface nevoile prezentului fără a afecta capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

*Raportul „Viitorul nostru comun”,
comisia Brundtland, 1987)*

dezvoltare. Pe parcurs e important ca oamenii (dimensiunea socială) să aibă un nivel de trai satisfăcător, să aibă șanse egale, respect pentru valorile culturale și instituții care să asigure toate aceste lucruri. Pentru un viitor echilibrat avem nevoie ca natura să prospere, de asemenea. Putem avea dezvoltare pe termen lung atunci când resursele naturale sunt protejate, biodiversitatea e conservată și poluarea este evitată.

Cum aducem acest mod de a privi lucrurile în viața noastră? Un truc pe care îl putem folosi atunci când ne gândim la viitorul localității noastre și a Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița este să ne imaginăm că ne punem pe nas o pereche de ochelari, de culoare verde, "ochelarii dezvoltării durabile". Prin acești ochelari privim tot ce se întâmplă în jur și ce ne propunem pentru viitor. Dacă avem o idee să facem ceva - un eveniment, un proiect, o afacere - ne întrebăm de fiecare dată:

- » Ce beneficii are economia locală din această idee?
- » Cum ajută oamenii această idee? Și cum mă asigur că nu-i afectează negativ?
- » Cum această idee susține și promovează natura?

1.2 Arie naturală protejată. Parc național

De ce ne pasă atât de mult de natură? Deoarece toate formele de viață de pe Pământ - inclusiv noi oamenii - sunt strâns legate între ele, într-o rețea a vieții. Ne trăim o mare parte din viață în casele noastre, în școli, birouri, magazine - și ni se poate părea că nu avem o legătură directă cu natura. De fapt, în fiecare secundă a vieții noastre suntem conectați cu ea și folosim ceva ce provine din natură: de la aer, apă și mâncare, la haine, mobilă și chiar electronicele. Chiar și telefonul mobil? Da... gândește-te puțin de unde provin toate componentele dintr-un telefon sau energia electrică ce alimentează serverele de internet.

Așadar, de ce ne pasă de natură? Pentru că noi SUNTEM parte din natură. Când suntem atenți cu mediul înconjurător, toți au de câștigat: și noi și fiecare specie de plante sau de animale.

În prezent, oamenii ocupă din ce în ce mai mult spațiu pe planetă - cu

Autorii raportului consideră că dezvoltarea este ca o construcție care se sprijină pe trei stâlpi. Ca să reziste construcția este important ca cei trei stâlpi să fie solizi și să fie egali în înălțime. Dacă un stâlp îi depășește pe ceilalți, apare un dezechilibru și toată construcția e în pericol. Cei trei stâlpi sau "pilonii de bază ai dezvoltării durabile" sunt:

- » Economia
- » Societatea
- » Natura sau mediul

Dacă economia e eficientă, stabilă și are o creștere continuă, avem

localitățile, drumurile, facilitățile industriale sau turistice pe care le dezvoltă - și folosesc din ce în ce mai multe resurse naturale pentru a alimenta această dezvoltare continuă, dar și populația în creștere. Astfel, natura pierde teren și pare prinsă într-un cerc care se strânge în jurul ei. Mai mult, zonele naturale care încă există sunt afectate de poluare. Și de oriunde se pot extrage sau folosi resurse naturale - de la petrol, la minerale sau cursurile

de apă preluate în hidrocentrale - oamenii fac asta deja.

Pentru a pune o limită acestei tendințe de a intra tot mai adânc în natură, a apărut nevoia de a proteja și conserva natura.

Un mod concret prin care putem conserva natura este desemnarea unor **arii naturale protejate**. Altfel spus, alegem locuri în care lăsam natura să respire.

A. de interes național: rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;

B. de interes internațional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;

C. de interes comunitar sau situri „Natura 2000”: situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică¹;

D. de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

În acest ghid, ne concentrăm pe o arie naturală protejată de interes național, un parc național.

Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice. În perimetrul parcurilor naționale sunt admise **doar activitățile tradiționale practicate numai de comunitățile din zona parcului național**, activități tradiționale ce vor fi reglementate prin planul de management².

În România, până în prezent, au fost desemnate 13 parcuri naționale care acoperă o suprafață de 316.000 hectare. Aceste parcuri sunt:

PROTEJĂM SAU CONSERVĂM NATURA?

Protecția naturii implică, în primul rând, acțiuni de **păstrare a speciilor și ecosistemelor într-o stare cât mai naturală, protejarea lor de efectele acțiunilor umane**, ceea ce duce, de cele mai multe ori, la **restricții în ceea ce privește activitățile umane**.

Conservarea naturii se referă la o abordare mai complexă și mai dinamică: poate însemna menținerea în stare cât mai naturală a speciilor și habitatelor rare, fără să se intervină în procesele naturale, dar **permite și intervenții active pentru menținerea valorilor naturale sau chiar impune managementul activ al resurselor naturale**, mai ales în cazul ecosistemelor „secundare” ce au rezultat în urma activităților umane desfășurate de-a lungul secolelor.

Sursa:

„Ariile protejate din România. Noțiuni introductive” material realizat de WWF România sub coordonarea Stanciu E. și Florescu F., Editura „Green Steps” Brașov, 2009

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ REPREZINTĂ:

...un spațiu geografic clar delimitat, recunoscut, desemnat și administrat în baza unor acte legale sau prin alte mijloace eficiente, cu scopul de a se realiza conservarea pe termen lung a **naturii**, precum și a **serviciilor de mediu** și a **valorilor culturale** asociate.

Sursa:

Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii – UICN (engl. IUCN - International Union for Conservation of Nature) www.iucn.org

Drept urmare, ariile protejate sunt esențiale în conservarea capitalului natural și cultural deoarece acestea includ cele mai reprezentative și semnificative zone din punct de vedere al biodiversității, al valorilor naturale și culturale asociate. Ariile protejate pot adăposti, în principal, specii de plante și animale care trebuie protejate deoarece sunt importante atât pentru mediu, cât și din punct de vedere științific.

În România **ariile naturale protejate se întind pe mai mult de 20% din suprafața țării**. Și au fost diferențiate în următoarele patru tipuri:

¹ În acest caz, Comunitar = Care se referă la Comunitatea Economică Europeană (devenită Uniunea Europeană), care aparține Comunității Economice Europene
Sursa: www.dexonline.ro

² Plan de management = document pe baza căruia este gospodărit un parc național

- » Parcul Național Buila - Vânturarița
- » Parcul Național Călimani
- » Parcul Național Ceahlău
- » Parcul Național Cheile Bicazului - Hășmaș
- » **Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița**
- » Parcul Național Cozia
- » Parcul Național Defileul Jiului
- » Parcul Național Domogled - Valea Cernei
- » Parcul Național Munții Măcinului
- » Parcul Național Munții Rodnei
- » Parcul Național Piatra Craiului
- » Parcul Național Retezat
- » Parcul Național Semenic - Cheile Carașului

Lacul Ochiul Beului © DR. SRETCO MILANOVICI

1.3

Beneficiile ariilor naturale protejate

Ariile naturale protejate reprezintă „barometrul” sănătății noastre deoarece ele ne vorbesc despre sănătatea și bunăstarea ecosistemului din care noi facem parte, chiar dacă uneori nu mai vedem sau nu mai simțim acest lucru de unde trăim. Ele ne oferă aer curat și apă curată, ne apără de

inundații sau alunecări de teren. Aceste zone sunt importante sau chiar vitale pentru supraviețuirea anumitor specii interconectate prin rețelele ecologice.

Ariile naturale protejate furnizează cadrul propice pentru studii de ecologie sau biologie, fiind un veritabil „laborator viu” pentru oamenii de

știință. Aceste zone sunt foarte apreciate și pentru posibilitatea practicării activităților recreaționale, precum turism, drumeții, ture foto și altele.

Ariile naturale protejate pot genera venituri substanțiale. Dintre acestea, cele mai importante ar putea fi

dezvoltarea de afaceri legate de turismul sustenabil împreună cu programe sociale și educaționale. În termeni de marketing, o arie naturală protejată, precum un parc național, poate reprezenta un brand puternic care poate atrage turiști interesați să viziteze zona, să meargă cu bicicleta, să campeze sau să fotografieze speciile care trăiesc aici.

Dimensiunea și caracterul natural al naturii cuprinse într-un parc național permit furnizarea de servicii ecosistemice de înaltă calitate pe scară largă. Procesele naturale din parc pot avea o importanță deosebită în limitarea efectelor generate de schimbările climatice. Sistemele naturale dintr-o arie naturală protejată stochează cantități importante de carbon. De asemenea, contribuie la atenuarea inundațiilor.

În lume, ariile naturale protejate sunt tot mai mult utilizate pentru a aborda probleme sociale cum ar fi dezvoltarea tinerilor (programe de dezvoltare personală și profesională care se desfășoară în natură), sănătate (prin programe care pornesc de la impactul pozitiv pe care îl are natura în tratarea diferitelor boli psihice). Acestea se pot realiza prin dezvoltarea unor programe, ținând cont de efectele pozitive ale naturii la nivel psihologic, care pot facilita o serie de terapii eficiente.

În concluzie, valoarea ariilor naturale protejate este inestimabilă pentru om,

plecând în primul rând de la beneficiile de mediu pe care acestea ni le oferă și ajungând la beneficiile sociale și economice (societate - economie - mediu, sună cunoscut?). Ariile protejate generează o serie de servicii pentru societate, servicii care, de cele mai multe ori, sunt considerate normale fără a conștientiza valoarea reală a acestora. Acestea reprezintă veritabile izvoare de sănătate și bunăstare pentru oameni, zone care au nevoie de protecție și de conservare.

Prezentăm mai jos o listă de beneficii, cu mențiunea că acestea sunt doar o parte din ceea ce ne oferă o arie naturală protejată:

- » Brandul parcurilor naționale sau naturale care poate duce la o mai bună promovare a produselor, bunurilor și serviciilor locale, având în vedere faptul că tot mai mulți oameni caută locuri și produse naturale, cunoscându-le efectele benefice;
- » Beneficii economice în domeniul turismului, pot servi ca destinații ecoturistice - activitățile de recreere care pot avea loc în apropierea și în interiorul ariilor protejate pot contribui la creșterea economiei locale;
- » Cadru non-formal pentru relaxare, pentru recuperare psihologică/ terapie, dar și un spațiu pentru desfășurarea activităților educative;
- » Materiale pentru comunitățile locale (lemnul de construcții, mobilă, obiecte artisanale, lemnul de foc etc.);
- » Beneficii pentru agricultură, dar și pentru zonele urbane adiacente;
- » O gamă variată de plante medicinale, ciuperci comestibile, fructe de pădure care pot fi colectate în mod sustenabil;
- » Refugiu al speciilor emblematice ale Europei;
- » Conectivitate prin crearea coridoarelor ecologice care unesc habitate importante și permit migrarea speciilor cheie;
- » Protecție împotriva schimbărilor climatice;
- » Bunuri și servicii ecosistemice vitale (apă și aer curat);
- » Îmbunătățirea calității apei și a solului, diminuarea impactului poluării, precum și îmbunătățirea productivității în domeniul piscicol;
- » Prevenție și atenuare a inundațiilor și alunecărilor de teren;
- » Rol de stocare a apei, de echilibrare a masei de apă în zonele cu precipitații neregulate;
- » Reprezintă principala metodă de conservare a resurselor genetice vegetale și animale.

Făgete UNESCO, Cheile Nerei © GHEORGHE CIPU

1.4 Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița

Parcă ascuns de privirile curioase a trecătorilor, pitit la marginea lanțului carpatic, își dezvăluie verdele crud al pădurilor de fag și stejar, presărat cu perle din calcar, mândru și trainic, Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

Coloana vertebrală a Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița este reprezentată de Cheile Nerei, o zonă carstică în care râul Nera a străpuns munții și a dus la crearea a numeroase frumuseți. Râul are o lungime de 131 km (puțin mai mult decât drumul de la Oravița la Timișoara sau la Caransebeș), izvorăște din Munții Semenic,

de sub Vârful Pietra Goznei din Parcul Național Semenic - Cheile Carașului. În timp ce trece prin zona depresionară a Munților Semenic, Aninei și Almăjului și primește numeroși afluenți, râul Nera parcurge un traseu spectaculos printre pereții abrupti ai cheilor.

Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița are o suprafață de 36.758 ha (ca termen de comparație este aproximativ a douăzecea parte din județul Caraș-Severin sau o dată și jumătate mai mare decât municipiul București). Este situat la limita sud-vestică a țării, în jumătatea sudică a Munților Aninei și pe ultimele prelungiri nordice ale culmii

calcaroase Gorganu, despărțind, de fapt, Munții Aninei de Munții Locvei. Pe teritoriul parcului național se găsesc șapte rezervații naturale³: Cheile Nerei-Beușnița, Valea Ciclovei - Ilidia, Cheile Șușarei, Izvorul Bigăr, Lisovacea, Ducin și Dealul Cărăula.

Așadar, pornim din **Cheile Nerei**, una dintre cele șapte **rezervații** ale parcului național, caracterizată de Ștefan Negrea, doctor în speologie, astfel: „*Cheile Nerei au ceva din sălbăticia Cheilor Carașului, grandoarea Cheilor Bicazului și gingășia Cheilor Turzii*”. Lungimea totală de 22 km a cheilor poate fi străbătută atât cu piciorul, cât și

³ Rezervațiile naturale sunt definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 ca "acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate."

Tunel din Cheile Nerei iarna © NICOLAE SAIN

cu barca, probabil cel mai plăcut mod de a le vizita. La începutul traseului, Valea Nerei este largă, cu multe poieni și numeroase sălașe până spre Lacul Dracului. Lacul Dracului este o formă carstică⁴ unică în țara noastră care s-a format prin prăbușirea tavanului unei peșteri, o parte a tavanului rămânând deasupra lacului. Legenda spune că acest lac „este fără fund”, însă, în realitate, adâncimea lui este de 13 m. Dacă mergem la pas, atunci urmăm poteca sălbatică, pe alocuri săpată în stâncă, deasupra apei, traversăm râul prin vad sau pe punțile de lemn suspendate și parcurgem tuneluri de înălțimea unui om săpate prin munte. Explorarea poate continua și în lumea subterană și, astfel, la lumina lanternelor, putem să descoperim secretele din Peșterile Boilor, Gaura Porcariului sau

Dubova. Înălțimile și abrupturile de la Turnul Begului, Turnul Mic și Cleanțurile Baltanului sunt locuri încărcate de legende, dar și teritoriul păsărilor de pradă.

Dacă din Cheile Nerei pornim pe Valea Beușnița ajungem la Lacul Ochiul Beilui. Este un lac carstic alimentat de un curs de apă subteran care, prin fenomenul de exurgență, iese la lumina zilei. Lacul este înconjurat de o pădure de brad care îi dă un farmec pitoresc deosebit.

În amonte se află Cascada Mare a Beușniței unde apa se prăbușește de la 15 m înălțime. Cascada este acoperită cu mușchi verde, fapt ce-i sporește frumusețea, iar în tuful calcaros de la bază s-au format numeroase caverne. Nu ne oprim aici, ci descoperim în amonte încă două cascade la fel de spectaculoase.

Părăsim valea râului Nera și intrăm pe un afluent al său, râul Șușara, pentru a ajunge în sălbăticia **Rezervației Naturale Cheile Șușarei**. Aici ajungem destul de ușor din localitatea Sasca Montană. Suntem în Defileul Șușarei spre Cascada Șușara, unde apa cade de la înălțimea de 15 metri, formând două trepte.

Mai puțin cunoscute publicului sunt **rezervațiile sălbatice** Valea Ciclovei – Ilidia, Lisovacea și Ducin, caracterizate prin zone cu abrupturi calcaroase, doline, lapiezuri, peșteri, avene, grohotișuri, chei, cascade, ponoare, pajiști și păduri.

Explorarea acestor frumuseți naturale nu poate să se încheie decât la **Rezervația** Naturală Izvorul Bigăr. Ca o curiozitate, în anul 2013, site-ul The World Geography a alcătuit o listă cu cele mai

impresionante cascade din lume, iar pe primul loc se afla cascada Bigăr. Izbulul Bigăr este un izvor puternic (de unde și denumirea de izbuc), alimentat de cursuri de apă subterane ce colectează și străbat platoul carstic Ducin – Roșchii – Liciovacea. Apoi ajunge în peștera de la Izbulul Bigăr din Munții Aninei. După circa 200 m, apa izvorului (bogată în calcar) se varsă cu picături magice în râul Miniș de pe un prag stâncos, formând această cascadă de tuf calcaros, o cascadă „vie” care crește și evoluează încet în fiecare zi. Cum era și de așteptat, natura urmându-și cursul firesc, în iunie 2021 s-a produs prăbușirea unei părți din Cascada Bigăr.

Minunata lume subterană din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița ascunde multe secrete. Peșterile Plopa, Lenuța, Bijuteria, Peștera de sub Padina Popii, Peștera lui Tibi sau Avenul Uteriș așteaptă să fie descoperite, studiate și conservate.

La suprafață, bogăția **floristică** a zonei este impresionantă, aici întâlnindu-se numeroase specii balcanice, mediteraneene și submediteraneene (liliac, scumpie, mojdrean, cărpiniță). Vegetația este foarte bogată în specii de arbori, arbuști, plante erbacee și alte specii de plante o bună parte rarități în flora României. Dintre **animalele** sălbatice din acest areal amintim: ursul, cerbul carpatin, căprioara,

mistrețul, vidra, bursucul, jderul de stâncă, jderul de copac. În apele râului și ale lacurilor se găsesc: păstrăv, clean, mreană, lipan, caras, fâsa mare (monument al naturii).

Toate aceste specii au nevoie, în primul rând, de apă curată, nepoluată, dar și de protecție împotriva braconierilor. Alte animale care sunt amenințate, în primul rând din cauza lipsei de informare și de educare a publicului larg, sunt reptilele, foarte importante în lanțul trofic: vipera cu corn, gușterul verde, vipera comună și alte specii de șerpi. Specific zonei este și numărul mare de nevertebrate printre care se află scorpionul, declarat monument al naturii. ●

SURSE BIBLIOGRAFICE:

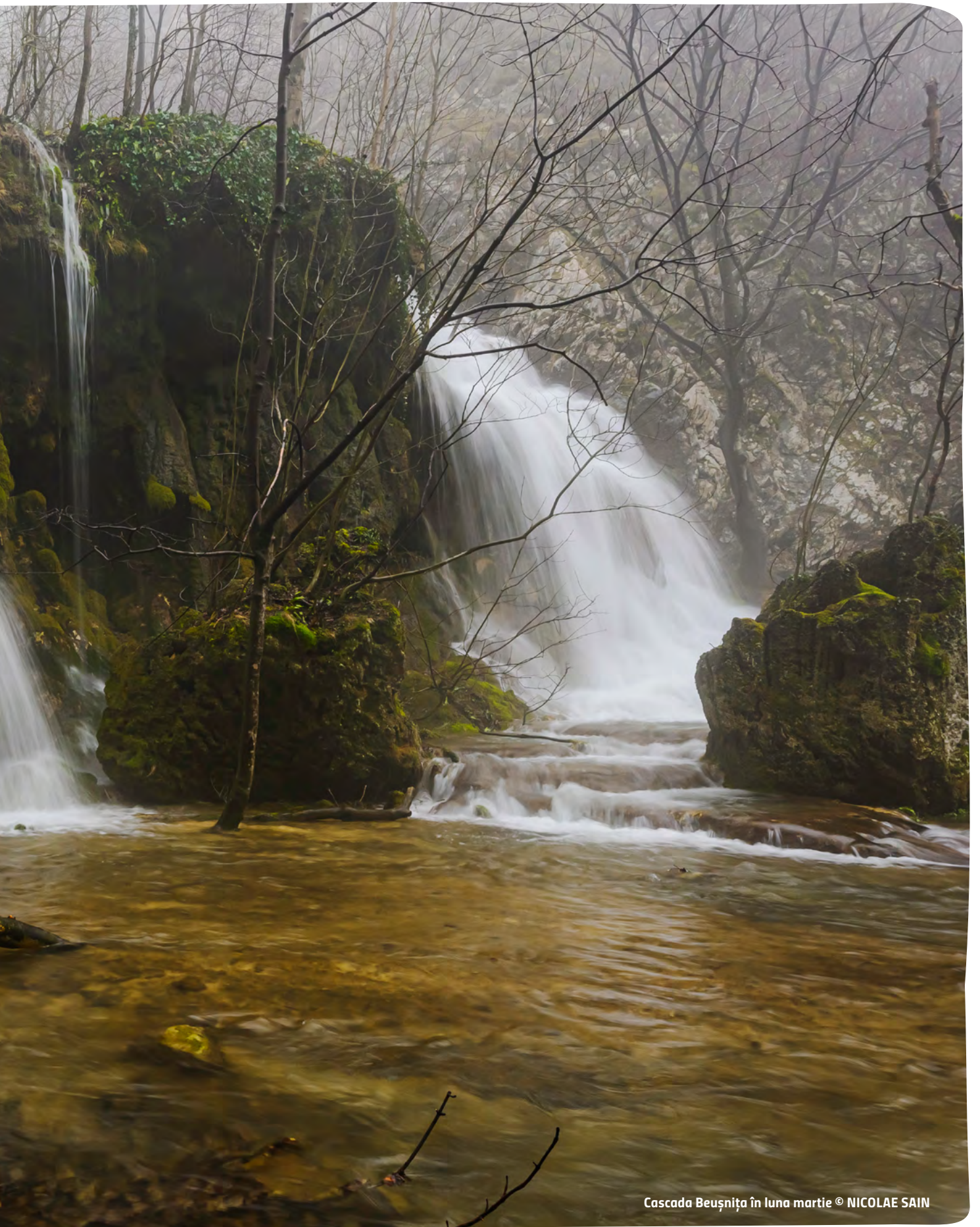
- » „Ariile protejate din România. Noțiuni introductive” material realizat de WWF România sub coordonarea Stanciu E. și Florescu F., Editura „Green Steps” Brașov, 2009
- » Dicționar explicativ al limbii române | dexonline: dexonline.ro
- » „Exploratori ai sălbăticiiei în Carpații din Sud-Vestul României. Ghid pentru profesori și elevi – clasele IX-XII”, material realizat de WWF România sub coordonarea Lapoviță I., 2015
- » Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. 2015. Despre noi. Disponibil la: cheilenereibeusnita.ro
- » Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. 2015. Disponibil la: infocheilenerei.ro
- » The World Geography: theworldgeography.com
- » Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii – UICN (engl. *IUCN - International Union for Conservation of Nature* www.iucn.org)

4 Carst = 1) Eroziune și dizolvare a calcarelor, gipsurilor și sării, provocată de apele subterane sau de suprafață, urmată de crearea unor forme caracteristice. 2) formă de relief rezultată în urma acestei eroziuni (Sursa: www.dexonline.ro)

5 Exurgență = Izvor ascendent (Sursa: www.dexonline.ro)

6 Sursa: THE WORLD GEOGRAPHY: 8 Unique Waterfalls Around the World

Cascada Beușnița în luna martie © NICOLAE SAIN

EU, NATURA, DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI BENEFICIILE ARILOR NATURALE PROTEJĂTE

SCOPUL ATELIERULUI:

Scopul atelierului este de a stârni interesul participanților pentru natură, de a înțelege ce este dezvoltarea durabilă și rolul conservării naturii, ce sunt ariile naturale protejate și beneficiile acestora.

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE

(Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

- (V) manifeste interes față de mediu și natură;
- (C) definească ce înseamnă dezvoltarea durabilă;
- (C) descrie ce este o arie naturală protejată și care sunt beneficiile acesteia.

1.

OCHELARI VERZI ȘI AVENTURA UNEI PERECHI DE BLUGI

Studiu de caz

25 minute

1 pereche de blugi, foi de flipchart, markere, ochelari verzi de hârtie pregătiți

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

- a. Pregătește de acasă ochelari de carton decupați, de culoare verde
- b. Întreabă participanții câți dintre ei poartă blugi și articole din acest tip de material. Întreabă dacă știi prin ce proces trece o pereche de blugi până ajunge la ei să îi folosească.
- c. Scrie apoi etapele pe o foaie de flipchart: 1. Design, 2. Cultivarea bumbacului, 3. Torsul fibrei, 4. Colorarea firului, 5. Țesutul materialului, 6. Cusutul materialului sub forma blugilor, 7. Producția etichetei, 8. Producția nasturilor, 9. Vânzarea, 10. Folosirea lor, 11. Trimiterea la second-hand sau aruncarea lor.
- d. Pregătește pe flipchart, împreună cu participanții, o listă în care identificați ce resurse din natură sunt folosite în fiecare etapă de producție a blugilor: hârtie (deci arbori), creioane (cărbune din pământ), bumbac, apa, lemn (deci copac) etc.
- e. Întreabă dacă știi unde se desfășoară fiecare etapă de mai sus: în țară sau în lume. Împarte participanții în grupe de câte

patru astfel încât în fiecare grup să fie cineva care poartă blugi. Au la dispoziție 3-4 minute pentru a discuta unde în țară sau în lume cred că se realizează fiecare din primele 9 etape de mai sus.

f. După ce își exprimă părerea, oferă un exemplu: *designul blugilor mei este făcut în Elveția; bumbacul este cultivat în Uzbekistan, Burkina Faso sau America și trimis spre China; fibra este toarsă în China, folosind aparatură Elvețiană; firul este vopsit în culoarea indigo în Filipine; materialul este țesut apoi în Polonia; etichetele sunt fabricate în Portugalia și nasturii în Franța; materialele sunt cusute toate în Filipine, blugii sunt trimiși la producători în Elveția și vânduți tot acolo, mai apoi, blugii sunt refolosiți în diferite țări drept haine second-hand aduse din Europa.*

g. Adresează participanților următoarele **întrebări de debriefing/procesare** :

- » Ce părere aveți despre drumul parcurs de o pereche de blugi? Ce vă surprinde?
- » De ce o pereche de blugi are nevoie să parcurgă un drum așa de lung din momentul producerii?
- » Cum afectează producția globală a unui produs în care sunt folosite resurse din natură mediul înconjurător (natura), economia țărilor implicate, indivizii sau societatea din fiecare țară?

- » Cum putem noi să continuăm dezvoltarea într-un mod în care să existe cât mai puține daune asupra oamenilor și a naturii și în care oamenii și natura să prospere?

h. Roagă participanții să își pună ochelarii verzi pregătiți pe ochi în mod simbolic.

MENTIUNEA FACILITATORULUI:

Acest mod responsabil de a ne gândi la viitor și la efectele acțiunilor noastre asupra celorlalți și asupra naturii se numește "dezvoltare durabilă". Precizează definiția dezvoltării durabile și explicația acesteia - vezi Capitolul 1.1. Cum privim lucrurile de acum încolo.

Dezvoltarea durabilă este ca o construcție care se sprijină pe trei stâlpi. Pilonii de bază ai dezvoltării durabile, sunt: **Economia, Societatea, Natura**. Dacă economia e eficientă, stabilă și are o creștere continuă, avem dezvoltare. Pe parcurs e important ca oamenii (dimensiunea socială) să aibă un nivel de trai satisfăcător în timp ce contribuie economic, să aibă șanse egale, respect pentru valorile culturale și instituții care să asigure toate aceste lucruri. Pentru un viitor echilibrat avem nevoie ca natura să prospere, de asemenea. Putem avea dezvoltare pe termen lung atunci când **resursele naturale sunt protejate, biodiversitatea e conservată și poluarea este evitată**.

2.

PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA NATURII

Discuție facilitată

10 minute

-

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

a. Întrebă participanții: de ce ar trebui să ne pese atât de mult de natură? Deoarece în fiecare secundă a vieții noastre suntem conectați de natură, folosim ceva ce provine din natură. Pentru că noi SUNTEM parte din natură. Când suntem atenți cu mediul înconjurător, toți au de câștigat: și noi, și fiecare specie de plante sau de animale.

b. Întrebă participanții: care sunt cele mai evidente

Cum aducem acest mod de a privi lucrurile în viața noastră? Un truc pe care îl putem folosi atunci când ne gândim la locul în care trăim și la Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița din apropierea noastră este să ne imaginăm că ne punem pe nas o pereche de ochelari, de culoare verde, "ochelarii dezvoltării durabile".

Prin acești ochelari privim tot ce se întâmplă în jur și ce ne propunem pentru viitor. Dacă avem o idee să facem ceva în comunitate – o acțiune, un eveniment, un proiect, o afacere – ne întrebăm de fiecare dată:

- » Ce beneficii are economia locală din această idee a mea sau a noastră?
- » Cum ajută oamenii această idee? Și cum mă asigur că nu-i afectează negativ?
- » Cum această idee susține, protejează și promovează natura?

i. Dacă ne-am uita acum la **Aventura blugilor** cu perechea de ochelari verzi ce credeți că am putea noi, personal, să facem diferit pentru a contribui la o dezvoltare durabilă a lumii? Adună idei de la participanți precum: să cumpere mai rar blugi, să cumpere de la second hand, să cumpere de la fabrici din România/Europa și firme mici, să cumpere produse realizate din produse locale și din zonă, să cumpere de la localnici, să folosească un produs mai mult timp, să valorizeze mai mult natura din jur care poată să furnizeze produse care să nu contribuie la poluarea mediului, **să contribuie la conservarea și protejarea naturii**. Treceți mai departe la următoarea activitate.

amenințări actuale pentru natură? Natura pierde teren, mai ales în zonele naturale care sunt afectate de poluare; dispariția speciilor etc. Pentru a pune o limită acestei tendințe de a intra tot mai adânc în natură, a apărut nevoia de a o proteja și a o conserva.

c. Întrebă participanții: ce credeți că înseamnă protecția și ce înseamnă conservarea naturii? Prezintă după aceea definiția conservării și a protejării naturii din Capitolul 1.2 Arie naturală protejată. Parc național

d. Întrebă participanții: Se asigură protejarea și conservarea naturii în apropierea localității lor sau în județul lor? Dacă da, cum?

3.

**ARII NATURALE PROTEJATE -
BENEFICII**

Lucru în echipe

25 minute

-

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

a. La un start al facilitatorului, fiecare participant va trebui să aleagă un spațiu de 1m pătrat din perimetrul în care vă desfășurați activitatea, pe care să îl considere fiecare ca fiind o arie protejată (din diverse motive). Invită-i individual să se așeze în acel spațiu, în funcție de propria înțelegere a termenului arie protejată. După ce fiecare și-a ales spațiul, invită cel puțin 3-4 persoane să explice de ce au ales acel spațiu și care sunt beneficiile protejării lui. După care începeți discuția despre aria naturală protejată și beneficiile acesteia.

b. Cunoașteți, în județul nostru sau în zona noastră, o arie naturală sau parc național? Dacă da, care este și ce știți despre ea / el?

c. Scrieți sau tipăriți pe câte un sfert de coală de hârtie A4 câte unul din potențialele beneficii ale ariilor naturale din *Capitolul 1.3 Beneficiile ariilor naturale protejate*. Ascundeți-le în spațiul în care sunteți. Oferiți participanților 5 minute să găsească fiecare dintre hârtiile ascunse din sală. După ce le-au găsit, fiecare va explica, pe rând, ce înseamnă beneficiul notat. De fiecare dată când un beneficiu este explicat fiecare participant care se bucură direct sau indirect de acest beneficiu va ridica mâna pentru a fi vizibil modul în care fiecare dintre noi ne bucurăm deja de aceste beneficii ale naturii din apropierea noastră. ●

MENTIUNEA FACILITATORULUI:

*un mod concret prin care putem conserva natura este desemnarea unor **arii naturale protejate**. Altfel spus, alegem locuri în care lăsăm natura să respire. Prezentați definiția ariei naturale protejate și a parcului național din *Capitolul 1.2. Arie Naturala protejată. Parc național*.*

ATELIER 1.2

PE URMELE PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SCOPUL ATELIERULUI:

scopul atelierului este de a stârni interesul participanților pentru natură și, în special, pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE (Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

- (V) manifeste interes și curiozitate față de Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița
- (C) identifice comorile naturale ale Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița

1.

DESCOPERIREA PARCULUI

Lucru pe grupe
Competiție

40 minute

Fotocopii (color) ale Hărții 1, Anexelor 2 și 3, simboluri din bucăți de post-it-uri colorate, de mai multe culori, coală de flipchart

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

a. Pregătiți o coală de flipchart cu toate tipurile de culori de post-it-uri și simboluri de mai jos sau proiectați lista cu fiecare tip de culoare și simbol, pentru ca participanții să poată asocia culoarea post-it-ului și simbolul desenat pe post-it cu locul menționat de pe Harta 1. Vezi Anexa 1 pentru sugestii de simboluri.

Pregătiți post-it-uri și simboluri pentru grupe. Puteți ruga chiar un elev să vă ajute în pregătire.

b. Împărțiți participanții în grupe de maxim 4 persoane / grup.

c. Fiecare grup va avea un loc desemnat în sală, la distanță față de celelalte grupuri. Și va primi câte un exemplar din hartă și cele două anexe.

d. Menționați că veți citi foarte rar și cu pauze dese o descriere a Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița (vezi descrierea în

Capitolul 1.4). Pe măsură ce vor auzi descrierea parcului, vor trebui să identifice pe hartă anumite locuri și forme de relief indicate de facilitator. Facilitatorul va ridica un steguleț sau o mână în sus pentru a semnala când este vorba de un loc pe care grupele trebuie să le identifice. Pentru fiecare zonă / tip de peisaj sau formă de relief care trebuie localizată, vor avea la dispoziție o jumătate sau un sfert de post-it de o anumită culoare și un tip de simbol desenat pe post-it, pe care îl vor lipi pe hartă pentru a semnala găsirea fiecărui punct din descrierea citită. În grupe, vor avea 30 secunde să găsească fiecare element. Facilitatorul cronometrează și, când timpul a trecut, spune STOP.

e. Scopul fiecărui grup este: de a identifica locul menționat în descriere pe hartă, de a face un simbol al aceluia loc pe post-it-ul de culoarea asociată, de a lipi post-it-ul desenat pe hartă la locul potrivit, de a nota pe o altă foaie informațiile pe care le rețin despre acel loc și de a identifica dacă locul desemnat are și o imagine asociată în Anexa 3. Fiecare grup care a reușit să găsească locul pe hartă, o poză asociată din Anexa 3 și va reține cât mai multe informații (poate folosi Anexa 2), va primi un punct din partea facilitatorului. După ce s-a finalizat cu un punct, se continuă cu următorul.

f. Locurile de pe hartă pe care participanții trebuie să le găsească sunt în Anexa 3.

g. După ce s-a citit toată descrierea, facilitatorul va număra câte puncte a obținut fiecare grupă. Fiecare grupă va fi felicitată pentru munca depusă și se va trece la următoarea activitate.

2.

AMINTIRI DIN PARCUL NAȚIONAL
CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Discuție
facilitată

15 minute

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

După ce s-a finalizat activitatea anterioară, va avea loc o discuție facilitată cu toți participanții care vor împărtăși dacă și ce experiențe au avut până acum cu Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. Participanții stau într-un cerc, în picioare sau pe scaune. Facilitatorul adresează câte o întrebare sau câte o instrucțiune pe rând, precum:

- » Să facă un pas în față cine a fost în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.
- » Cine a vizitat Parcul, ne spuneți, vă rugăm, unde anume ați fost și care este cel mai frumos / spectaculos lucru pe care l-ați văzut?

» Vă amintiți întâlnirea trecută despre beneficiile unei arii protejate? Să facă un pas în față cine de aici beneficiază, într-un fel sau altul, de minunile din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița!

» Să facă un pas în față cine ar dori să viziteze măcar o dată sau încă o dată parcul.

Menționați că la următoarele 4 ateliere veți descoperi ce minunății se mai pot găsi în parc și că la ultimul atelier vor învăța despre cum să ne pregătim pentru o vizită într-un parc național (sau "în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița"). ●

ANEXA 1

O ALTFEL DE LEGENDĂ PENTRU HARTA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SIMBOLURI SUGERATE PENTRU ATELIER 1.2 – ACTIVITATEA 1: DESCOPERIREA PARCULUI.

REZERVAȚIE
NATURALĂ

RÂU

LAC

CASCADĂ

IZBUC

DOLINE

AVENE

PEȘTERĂ

PLATOU
CARSTIC

MUNTE,
VÂRFURI DE MUNTE

GROHOTIȘURI

ZONĂ
DEPRESIONARĂ

PEREȚI ABRUPTI,
CHEI

DEFINIȚII DIN LUMEA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

» **REZERVAȚIE NATURALĂ** - Arie în care întregul cadru natural sau anumite exemplare floristice, faunistice sau geologice sunt ocrotite de lege.

» **IZBUC** (*alte denumiri: exurgență, bigar*) - Locul unde țâșnește, sub presiune, apa unui râu subteran, specific zonelor carstice, sub forma unui izvor care își aduce apele la suprafață printr-o galerie în formă de „U” formând un mic lac la capătul ramurii ascendente. El funcționează pe principiul sifonului: apa adunată într-un gol carstic iese brusc la suprafață în momentul când atinge nivelul cotului sifonului.

» **DOLINĂ** - Formă negativă de relief carstic cu aspect de pâlnie, formată prin dizolvarea la suprafață a unor roci solubile.

» **AVEN** - Cavitate naturală formată în special pe verticală, pe roci solubile (cum ar fi calcar). Are pereți abrupti, iar adâncimea este mare în raport cu lățimea. Este o formă carstică de prăbușire și dizolvare. Permite evacuarea rapidă a apelor de suprafață.

» **PEȘTERĂ** - Cavitate, scobitură naturală subterană adâncă și mare, formată prin dizolvarea unor roci solubile de către apele de infiltrație.

» **PLATOU CARSTIC** - O vastă și unitară suprafață calcaroasă cu numeroase fenomene carstice.

» **GROHOTIȘ** - Îngrămădire de fragmente de rocă colțuroase, de dimensiuni variabile, rezultate din dezagregarea stâncilor și rostogolite de pe munți sau aduse de ghețari.

» **DEPRESIUNE** - Formă de relief situată la un nivel mai jos decât regiunile înconjurătoare.

» **CHEI** (*plural*) - Vale îngustă, lipsită de albie majoră, între doi pereți înalți și abrupti, acolo unde apa râului, întâlnind roci compacte, exercită o puternică eroziune în adâncime.

» **ABRUPT** - Porțiune de teren cu pantă foarte înclinată. Orizont dur de gresii și calcare, cu înclinare foarte mare, în regiunile cu climă aridă.

UNDE SE AFLĂ PE HARTĂ?

CE CAUȚI? *Ai găsit? Bifează caseta*

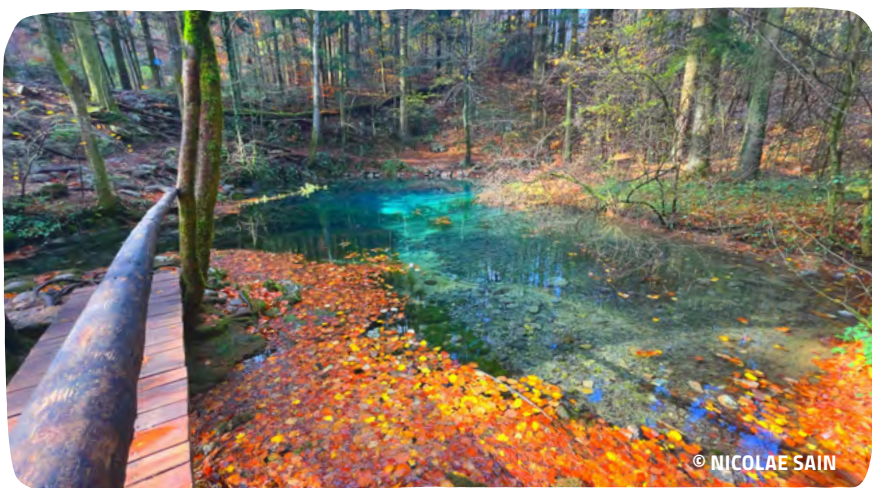
REZERVAȚIA NATURALĂ CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

CHEILE NEREI

LACUL DRACULUI

LACUL OCHIUL BEIULUI

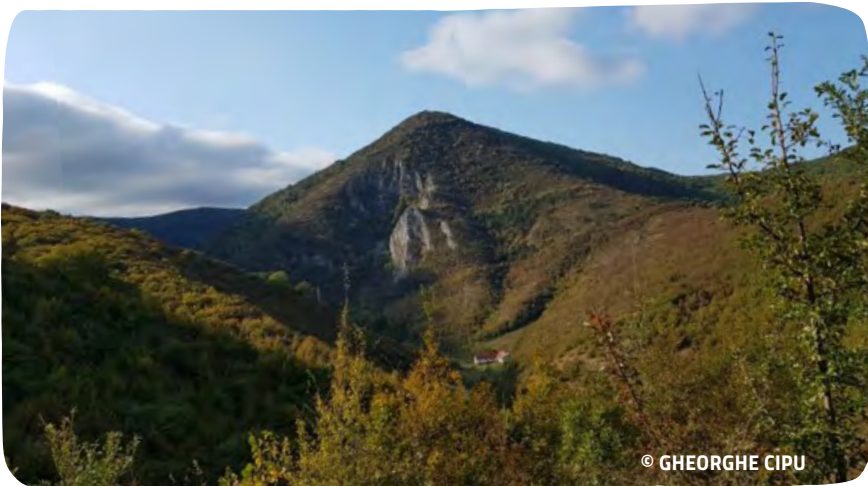

© FLORIN AVRAMESCU

CASCADA MARE
A BEUȘNIȚEI

REZERVAȚIA NATURALĂ VALEA CICLOVEI – ILIDIA

© GHEORGHE CIPU

REZERVAȚIA
NATURALĂ
VALEA CICLOVEI- ILIDIA

REZERVAȚIA NATURALĂ CHEILE ȘUȘAREI

© NICOLAE SAIN

CASCADA
ȘUȘARA

REZERVAȚIA NATURALĂ IZVORUL BIGĂR

CASCADA
BIGĂR

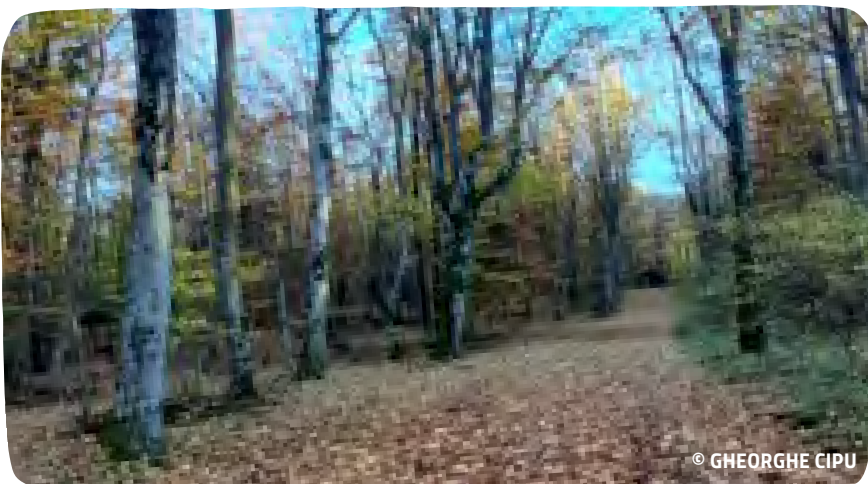
REZERVAȚIA NATURALĂ LISOVACEA

REZERVAȚIA
NATURALĂ
LISOVACEA

REZERVAȚIA NATURALĂ DUCIN

REZERVAȚIA
NATURALĂ
DUCIN

REZERVAȚIA NATURALĂ DEALUL CĂRĂULA

PEȘTERA
PLOPA

RÂUL
MINIȘ

IZVORUL / IZBUCUL
BIGĂR

© CRISTINA CURELEA

LA TUNELE

© IOSIF CHIRAN

PEȘTERA
DUBOVA

PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

VEGETATIA DIN PARCUL NATIONAL CHEILE NEREI-BEUSNIȚA

Vedere de ansamblu asupra sitului UNESCO Cheile Nerei © CRISTIAN BĂDOIU

Toată zestrea naturală a parcului - speciile de plante și animale, complexul de ecosisteme / habitate, peisajul - constituie o valoare la nivel național și european. Rezervațiile botanice sunt unul dintre motivele pentru care a fost declarat aici un parc național. Bogăția naturii din parc se datorează calcarului care, în timp, a fost modelat într-o mare varietate de forme de relief - câmpuri de lapiezuri, chei, peșteri, doline, ponoare, avene, izbucuri - și climatului cu influențe submediteraneene. Un rol îl are și

istoria străveche a zonei, căci sudul Banatului a funcționat ca refugiu pentru numeroase specii de plante în perioadele de glaciațiune.

PĂDURILE

Pădurile ocupă cele mai întinse zone din parc național. Întâlnim aici pădurile de arbori cu frunze căzătoare cele mai reprezentative pentru munții Carpați: diferite tipuri de păduri de fag, galerii de arin și salcie, păduri de tei, de stejar, stejar amestecat cu carpen, păduri de cer și

de gărniță (ambii înrudiți cu stejarul). Pe alocuri apar și impresionante exemplare de alun turcesc.

În 2017 peste 4.000 hectare de pădure de fag din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița au intrat în Patrimoniul Mondial UNESCO, datorită valorii lor naturale inestimabile.

ȘIBLIACURI

Șibliacurile sunt grupuri de specii de plante lemnoase specifice coastelor însoțite, formate din arbuști, greu de

străbătut, care pot trăi cu puțină umiditate. Le puteți întâlni pe chei de-a lungul Nerei, a Minișului, a Beilui, Șușarei, în lungul crestei Ducinului și al altor culmi principale din Parcul Național. Speciile reprezentative sunt liliacul (*Syringa vulgaris*), scumpia (*Cotinus coggygrya*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*), cărpinița (*Carpinus orientalis*).

VEGETAȚIA DE STÂNCĂRII

Deși la prima vedere par lipsite de o vegetație abundentă, stâncăriile

reprezentate de versanți stâncoși și grohotișuri calcaroase sunt pline de viață. Aici și-au găsit refugiu unele dintre raritățile floristice din flora țării, precum: inul galben de Banat (*Linum uninerve*), cornuțul bănățean (*Cerastium banaticum*), sunătoarea lui Rochell (*Hypericum rochelii*), pesma (*Centaurea calocephala*) și multe altele.

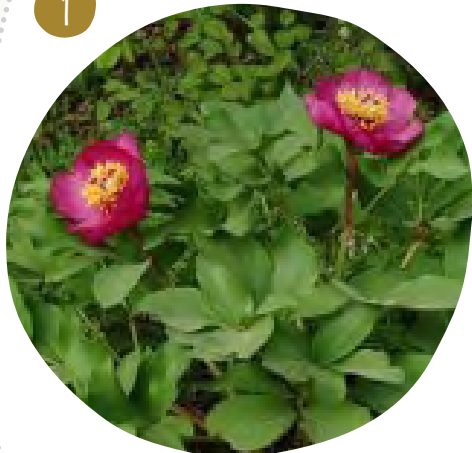
PAJIȘTILE

În Parcul Național întâlnim cele mai întinse pajiști în zonele Poiana

Lisovacea, Scocu, Cuceș, Poiana Roșchii, Țârcovița, Alunilor, Stâncilova, La Logor, La Poieni, Câmpul Beilui. Pajiștile din parc sunt foarte diferite între ele (pajiști panonice de stâncării, pajiști uscate seminaturale, pajiști stepice subpanonice, pajiști umede seminaturale cu ierburi înalte) dar toate au în comun bogăția de specii erbacee și graminee. O adevărată comoară este abundența mare de specii de **orhidee sălbatice**. ●

PLANTE RARE ȘI FOARTE RARE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

1

© CĂLIN URUCI

PLANTE DIN PĂDURI

Bujorul de pădure (*Paeonia mascula*) este o specie mediteraneană, cu frunze late care-l diferențiază clar de alți bujori sălbatici. Datorită rarității sale și a florilor spectaculoase, bujorul de pădure tinde să devină o adevărată specie simbol pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița, fiind atent monitorizată de administrația parcului național.

2

© INCDS

PLANTE DIN PĂDURI

Alunul turcesc (*Corylus colurna*) poate ajunge la 30 metri înălțime, o circumferință de până la 1 m și o vârstă de 200 ani. Datorită aspectului său impunător este folosit adesea ca arbore ornamental în parcuri publice. În Parcul Național acesta crește izolat, dar și în pâlcuri prin păduri și pe văi înguste și pe versanții calcaroși. Localnicii recoltează toamna alunele sale comestibile.

3

© CĂLIN URUCI

PLANTE DIN PĂDURI

Tisa (*Taxus baccata*) este un arbore veșnic verde ce seamănă cu bradul, care ajunge la 20 m înălțime și 5 m diametru. E întâlnit în păduri de fag și văi umbroase. Lemnul de tisa este foarte dur, compact și elastic, fiind foarte apreciat și folosit pentru sculpturi, mobilă etc. Tisa este relict terțiar și la noi în țară este declarată Monument al naturii. În afara învelișului cărnos de culoare roșie a seminței, toate părțile tisei sunt foarte otrăvitoare, iar în popor există o vorbă cum că nici în umbra tisei să nu stai. Fiind foarte decorativă și crescând foarte bine în umbră, este des întâlnită în parcurile publice.

4

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE DIN PĂDURI

Jugastrul de Banat (*Acer monspessulanum*) poate ajunge la 12 metri înălțime. Are o coroană largă și deasă și scoarța netedă, brun – roșiatică. Frunzele sale lucioase sunt mai mult late decât lungi. Crește singuratic pe coaste și stâncării înșorite și la marginea pădurilor.

5

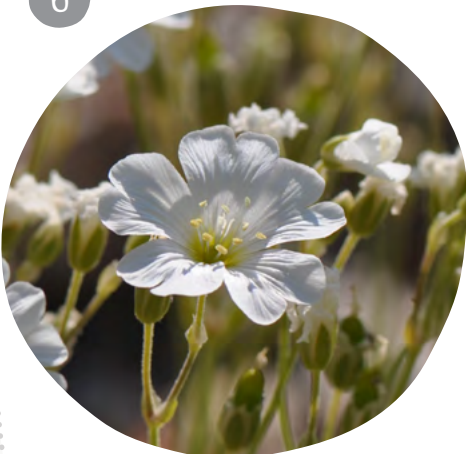

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE SPECIFICE ȘIBLIACURILOR

Liliacul (*Syringa vulgaris*) înflorește în luna aprilie-mai, umplând văii și versanți stâncoși cu un miros îmbietor, inconfundabil.

6

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE SPECIFICE VEGETAȚIEI DE STÂNCĂRII

Cornuțul bănațean (*Cerastium banaticum*) e o floare cu tulpină fin păroasă, ce crește foarte des, creând un aspect de tufă bogată cu flori albe. Când înflorește, în mai-iunie, prin albul său strălucitor dă o notă aparte stâncăriilor unde crește.

7

© CRISTIAN BĂDOIU

PLANTE RARE SPECIFICE PAJIȘTILOR

Ouăle popii (*Himantoglossum jankae*) este o orhidee de talie relativ mare, ce depășește frecvent 0,5 m înălțime, cu flori grupate într-o inflorescență sub formă de spic. Florile sunt ușor de recunoscut după petala de jos foarte lungă și despăcată, ca limba unei șopârle. Probabil de aici vine și denumirea ei în limba engleză - orhideea șopârlă (*lizard orchid*). Pentru a crește are nevoie de spații semideschise, precum poieni, liziere, tufărișuri.

8

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE RARE SPECIFICE PAJIȘTILOR

Orchis pallens (L.) este o specie foarte rară (la nivel de țară și la nivel de regiuni). Înflorește în **aprilie** și e una dintre primele specii de orhidee care înflorește la noi în țară. Are flori de culoare galben pal și frunze de un verde deschis. Crește în păduri, la liziera pădurilor, prin șibliacuri.

9

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE RARE SPECIFICE PAJIȘTILOR

Spiranthes spirallis este orhideea care înflorește ultima dintre toate cele existente la noi în țară - în luna septembrie. Acest aspect se întâlnește și în denumirea poetică din limba engleză - *autumn lady's-tresses* - codițele-doamnei de toamnă. Floricelele mici, de culoare albă, sunt așezate într-o spirală aproape perfectă în jurul unui ax.

10

© DR.SRETCO MILANOVICI

PLANTE RARE SPECIFICE PAJȘTILOR

Anacamptis papilionacea (*Gemănărița*) este o specie rară de orhidee, tipic mediteraneană, ce înflorește în luna **mai**. Florile sale superbe au inspirat denumirea din limba engleză: orhideea-fluture roz (*pink butterfly orchid*).

SURSE BIBLIOGRAFICE:

- » PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA ROSCI 0031 ȘI ROSPA 0020 CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA - 2016
- » <https://dexonline.ro/definitie/fitocenoz%C4%83> (accesat 14.09.2022)
- » <https://www.cheilenereibeusnita.ro/biodiversitate/> (accesat 14.09.2022)
- » http://www.rosilva.ro/articole/scurta_descriere_a_componentelor_din_romania__p_2598.htm (accesat 15.09.2022)
- » Flora R.P.R. și R.S. România Vol. 1 - 13, acad. T. Savulescu et al., Ed. Academiei 1952 - 1976

VEGETAȚIA DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Ouăle popii (*Himantoglossum jankae*) © CRISTIAN BĂDOIU

Buruiană de junghiuri (*Cephalanthera longifolia*)
© DR. SRETCO MILANOVICI

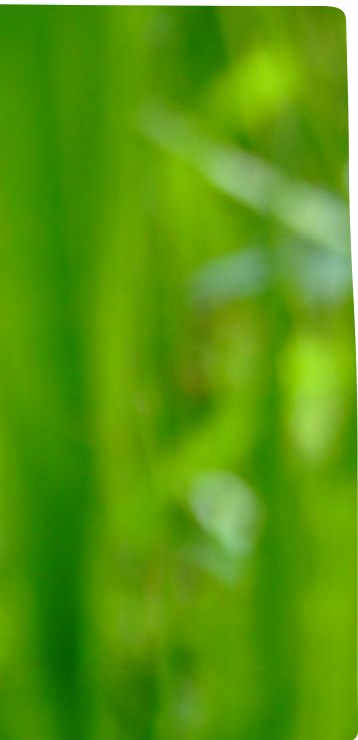
Orhidee Albă (*Ophrys scolopax*) © DR. SRETCO MILANOVICI

Linum uninode © DR. SRETCO MILANOVICI

Hypericum rocheii © DR. SRETCO MILANOVICI

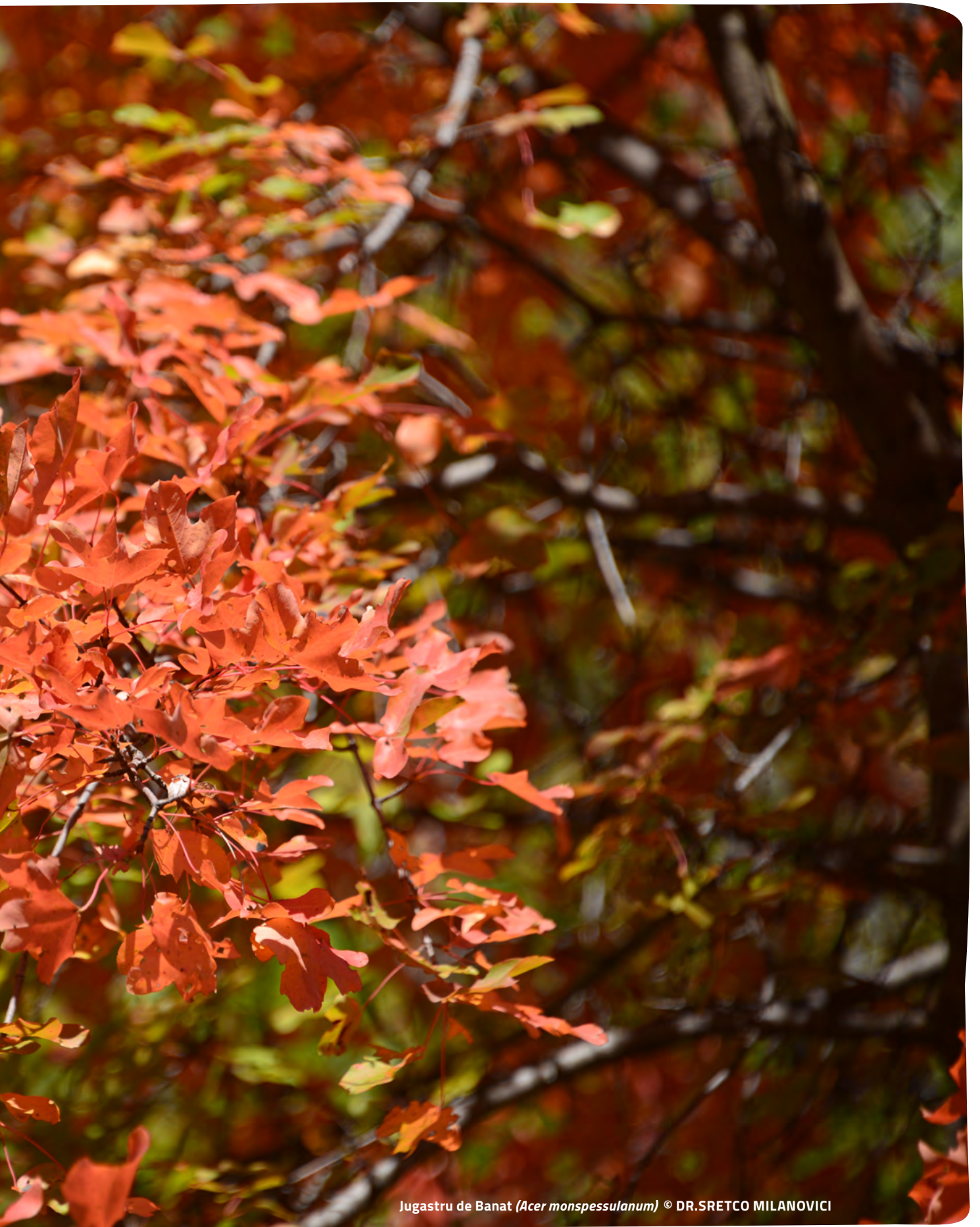

Tisa (*Taxus baccata*) © INCDS

Centaurea calcephala © DR. SRETCO MILANOVICI

Jugastru de Banat (*Acer monspessulanum*) © DR.SRETCO MILANOVICI

ATELIER 2

VEGETAȚIA DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SCOPUL ATELIERULUI:

să stârnească interesul participanților față de vegetația din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE (Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

- (V) manifeste interes și curiozitate față de vegetația din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița;
- (C) cunoască principalele zone (tipuri) de vegetație din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița și specii de plante reprezentative pentru fiecare zonă;
- (A) identifice pe hartă zonele de vegetație și să descrie plante reprezentative pentru fiecare din aceste zone.

1.

CUM AR FI DACĂ AR FI

Joc de spargere a gheții

15 minute

Pixuri, foi/post-it-uri,
căciuli/șepci

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Facilitatorul pregătește două căciuli, din care participanții vor extrage bilețele. Într-una dintre căciuli pregătește câte un bilețel cu numele fiecărui participant din grup. În cealaltă căciulă pune bilețele cu speciile de plante reprezentative pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița: *bujor de munte, alun turcesc, tisa, jugastru de banat, liliac, cornuț bănățean și orhidee*.

Câte un participant pe rând, va extrage câte un bilețel cu numele unui coleg și un bilețel cu numele unei plante (când se epuizează plantele, acestea sunt puse la loc în căciulă). Scopul jocului este de a trezi interesul pentru speciile de plante din parcul național Cheile Nerei-Beușnița. Participantul a cărui nume este extras se ridică în picioare, iar pentru fiecare specie extrasă facilitatorul arată o fotografie cu specia menționată.

Facilitatorul întrebă: Dacă *x* (numele persoanei extrase) ar fi o *Y* (specia extrasă) ... ?

- » ... care ar fi superputerea lui / ei?
- » ... ce calitate ar avea?
- » ... cât de rezistent(ă) ar fi la temperaturi mari?
- » ... cât de rezistent(ă) ar fi la temperaturi mici?
- » ... unde am găsi-o / l-am găsi cu ușurință?
- » ... când ar înflori?
- » ... cât de rar(ă) ar fi?
- » ... cât de frumos / frumoasă ar fi?

Pentru fiecare nume și specie extrasă facilitatorul va alege una din întrebările de mai sus, iar participanții vor răspunde făcând asocieri.

Chiar dacă participanții nu știu încă multe informații despre specii, vor face presupuneri pe baza fotografiei cu specia de plantă, urmând ca în exercițiul următor să afle mai multe informații.

2.

HARTA PLANTELOR

Lucru pe grupe

35 minute

7 fotocopii: Harta 1, Harta 2, 1 fotocopie Plante aparte din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița din Capitolul 2

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Se împart participanții în 7 grupe: (1) bujorul de munte, (2) alunul turcesc, (3) tisa, (4) jugastru de banat, (5) liliacul, (6) cornuț bănățean și (7) orhidee (4 tipuri).

Fiecare grup primește o descriere a fiecărei specii de plante (puteți decupa din fotocopia după cardurile din secțiunea Plante rare și foarte rare din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița din Capitolul 2). Pe Harta 2 se găsesc poziționate 7 specii de plante doar cu numerele asociate de mai sus.

Fiecare grupă primește o copie a Hărții 2 (cu numere), plus un exemplar din Harta 1 (asociată Atelierului 1.2).

GRUPURILE AU LA DISPOZIȚIE 10-15 MINUTE:

- » să citească informații despre specii. În cazul orhideelor, pot alege doar un exemplar pentru această activitate.
- » să identifice pe hartă, să încercuiască locul în care se găsește specia aleasă și să numească locația ei de pe hartă. Vor folosi și Harta 1 pentru a găsi mai ușor denumirea locațiilor unde au fost identificate aceste specii pe hartă.

- » să explice într-un mod creativ celorlalte grupe locurile unde au fost identificate aceste specii pe hartă și informația primită despre specia de plante, folosindu-se de diferite metode la alegere: mimat, desenat, explicat cu alte cuvinte, cântat.

- » **prezentarea nu trebuie să dureze mai mult de 3 minute - folosind cronometrul!**

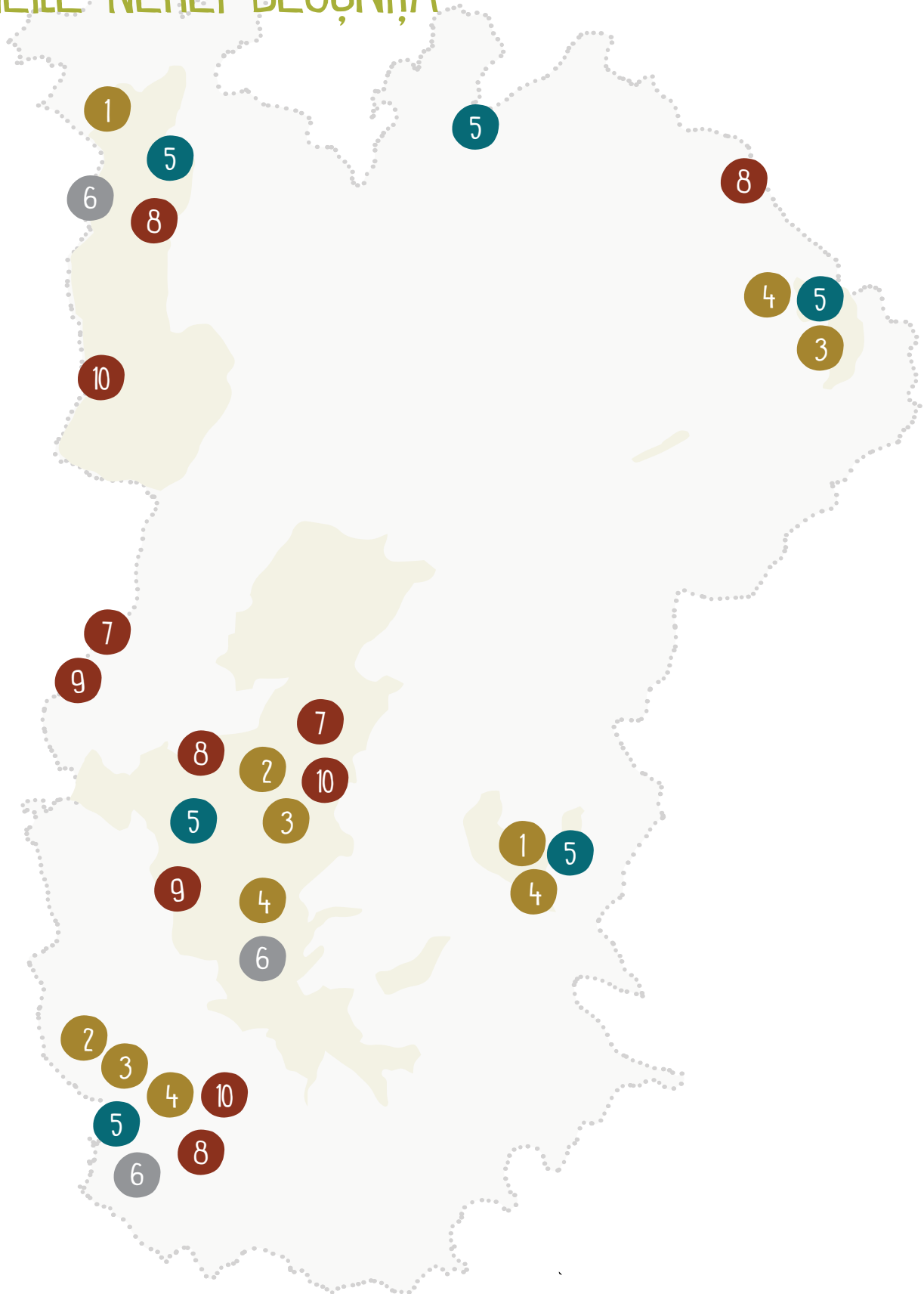
După expirarea timpului de pregătire, fiecare grupă va avea 3 minute să prezinte informația de pe card.

DUPĂ FINALIZAREA PREZENTĂRII, ADRESAȚI URMĂTOARELE ÎNTREBĂRI:

- » *Care a fost cel mai interesant lucru aflat azi? Cine a văzut vreodată una din speciile de care vorbim?*
- » *Dacă ar fi să mergeți într-o excursie de explorare în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița care specie de plantă ați dori cel mai tare să o vedeți? Și, care specie credeți că aveți în mod real șanse să o vedeți?*

HARTA 2

VEGETAȚIA DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

ANIMALELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Salamandra salamandra © NICOLAE SAIN

Tot ce se întâmplă în natură este conectat. La fel și în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. Relieful variat și clima unică creează cadrul pentru specii perfect adaptate acestor condiții. Și un loc care poate părea neprietenos sau neprielnic vieții, de fapt dă spațiu unor specii de animale extrem de adaptate. Iată câteva exemple:

- » Specii de arbori și păduri formate de aceștia găzduiesc 9 dintre cele 10 specii de ciocănituri prezente în România.
- » Peșterile din parc sunt habitatul ideal pentru două treimi dintre speciile de lilieci din țara noastră.
- » Piscurile stâncoase din parc sunt locuri de cuibărire și posturi de pază și observare ideale pentru păsările răpitoare, precum șoimul călător.
- » Pădurile virgine și zonele greu accesibile ajută mamiferele să găsească loc ferit pentru hibernare, nașterea puilor sau hrană.
- » Râurile de munte pline de pești sunt preferatele familiilor de vidre din parc.
- » Relieful carstic și climatul cu influențe submediteraneene sunt medii propice pentru scorpionul carpatin și vipera cu corn.

Speciile sunt legate nu doar de mediul de viață, ci și unele de altele (prin relații interspecifice = între specii). Mai jos găsiți un exemplu amuzant care ilustrează legăturile dintre specii.

ȘTIINȚA AMUZANTĂ

Știți care e legătura dintre numărul de domnișoare bătrâne și producția de trifoi dintr-o anumită regiune ?

Charles Darwin, voind să demonstreze cum se înlănțuie acțiunile viețuitoarelor, a exemplificat astfel:

Cu cât domnișoarele bătrâne dintr-o anumită localitate au mai multe pisici, cu atât mai mulți șoareci sunt mâncați. Iar cum aceștia (șoarecii) distrugau cuiburile bondarilor, bondarii se pot înmulți acum liniștiți și pot să polenizeze trifoiul roșu. Astfel recolta de trifoi este mai mare!

Concluzia este că: numărul de domnișoare bătrâne și numărul pisicilor lor influențează mărimea recoltei de trifoi!

Un alt exemplu este acest fenomen petrecut tot într-un parc național, doar că din Statele Unite ale Americii, Parcul Yellowstone: **How Wolves Change Rivers - YouTube** (Video în limba engleză. Durata: 4:30 minute) După ce ați parcurs cele două exemple, vă invităm să vă gândiți care ar fi unele relații prin care speciile din Parcul Național se influențează unele pe altele. ●

ANIMALE REPREZENTATIVE PENTRU PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Pe suprafața Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița putem găsi peste 123 de specii de animale. Pentru că nu le putem enumera pe toate, pe paginile următoare le puteți găsi pe cele mai reprezentative.

1.

© NICOLAE SAIN

1

NEVERTEBRATE

Scorpionul carpatin (*Euscorpionus carpathicus*)

Ce este? O nevertebrată (din clasa Arachnida)

Câți sunt în parc? În momentul de față nu există o inventariere finalizată pentru scorpion, deci nu există o populație estimată.

Unde se găsește în parc? În principal este situat în zona Cheilor Nerei, având o preferință pentru zonele stâncoase, zone împădurite și umede. Interesant este că la nivel național se află doar în 2 zone din România: în zona Munților Banatului și în Subcarpații de Curbură.

Ce îl poate amenința? Schimbările de climă, cu preponderență seceta. Omul - există informații conform cărora se colectează scorpioni pentru veninul pe care îl secretă.

Îl vezi pe sigla parcului național. Este un simbol al zonei noastre. Nu te lăsa păcălit de aspectul său de răcușor. Scorpionul carpatin face parte din clasa Arachnida, adică e înrudit cu păianjenii, fiind singura specie de scorpion din țara noastră.

Scorpionul carpatin are dimensiuni mici, de 2 cm până la maxim 4 cm lungime. Are culoare neagră sau cafenie, clești bine dezvoltati pe care se bazează pentru vânat mai mult decât pe coada scurtă și subțire cu venin. Aceasta este folosită rar, doar în scop de apărare iar veninul nu este periculos pentru om. Scorpionul este specie nocturnă; se ascunde ușor sub pietre sau frunze și preferă „așteptarea” drept tactică de vânătoare, noaptea când e activ. Se hrănește cu diferite insecte.

2.

2

NEVERTEBRATE

© HOREA OLOSUTEAN

Croitorul alpin (*Rosalia alpina*)

Ce este? O nevertebrată (insectă)

Câți sunt în parc? între 1000-5000 exemplare, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.

Unde se găsește în parc? Mai ales în făgetele de la nord de râul Nera.

Ce îl poate amenința? Este o specie sensibilă datorită dispersiei reduse - pe distanțe de până la 1 km. Atunci când femelele își depun ouăle în lemnul și buștenii depozitați în locurile însorite din marginea pădurii, un pericol este ca ouăle și larvele să fie luate odată cu lemnul, atunci când vine vremea transportului. Astfel, acești bușteni devin o capcană naturală pentru croitor.

Este o insectă relativ mare, de 1.5-4 cm, ușor de recunoscut datorită petelor negre pe corpul de culoare gri și a antenelor mai lungi decât corpul, care pot ajunge la 5 cm. Ciclul său de viață durează 2-3 ani, femela depunând ouăle primăvara în scoarța arborilor. Larvele se dezvoltă pe părțile însorite ale trunchiurilor de lemn mort sau bolnav, lipsit de mușegaiuri și ciuperci care au un diametru de peste 25cm. Mediul său de viață ideal sunt pădurile bătrâne de fag, precum cele din parcul național.

3.

© MARIA CERCIU

2

NEVERTEBRATE

Fluturile vărgat (*Callimorpha quadripunctaria*)**Ce este?** O insectă**Câți sunt în parc?** 50.000-100.000 indivizi**Ce îl poate amenința?** Dispariția habitatului (nu mai are spațiu propice în care să trăiască) cauzată de neîntreținerea pajiștilor care duce la reducerea plantelor cu flori în favoarea instalării vegetației lemnoase, dispariția luminișurilor și a plantelor gazdă, de modificarea modului de folosință a terenurilor.

Este un fluture activ atât ziua cât și noaptea, des întâlnit în Parcul Național, mai ales la începutul lunii august. Fluturii adulți sunt prezenți în liziera pădurii și marginea drumurilor, mai ales pe inflorescențele de Cânepa codrului (*Eupatorium cannabinum*), Mur (*Rubus sp.*), Ciulin (*Carduus nutans*). Larvele fluturului se hrănesc cu seva de la o mare varietate de plante comune erbacee sau lemnoase. Trăiește și în imediata apropiere a oamenilor, îl puteți găsi adesea pe marginile drumurilor sau grădinilor, terenurilor necultivate.

Ca și o curiozitate, în insula grecească Rhodos, specia constituie o atracție turistică în Valea Petaloudes (*petaloudes* gr. = fluture) datorită densității spectaculoase din perioada împerecherii.

4.

© MIRCEA MĂRGINEAN

3

PEȘTE

Fâsă mare (*Cobitis elongata*)**Ce este?** Un pește**Câte sunt în parc?** minim 10.000 de exemplare**Unde se găsește în parc?** În râul Nera.**Ce îl poate amenința?** Omul, prin practicarea braconajului piscicol. Activități de exploatare a resurselor minerale - nisip, pietriș - din albiile râurilor afectând astfel habitatul speciei. Poluarea apelor care cauzează modificări ale profilului bio-chimic al apei.

Este o specie foarte veche, endemică (endemic = trăiește doar aici). Preferă apele curgătoare care au pe fund nisip, mai rar pietriș. Un comportament des întâlnit la acest pește este acela de a se îngropa în nisip. Atunci când se pregătește de iarnă migrează spre zone mai adânci. Hrana lui este alcătuită din specii de alge, printre care și „diatomee”, un fel de alge străvechi din timpul Jurasicului. Rareori mănâncă și insecte.

5.

© NICOLAE SAIN

4

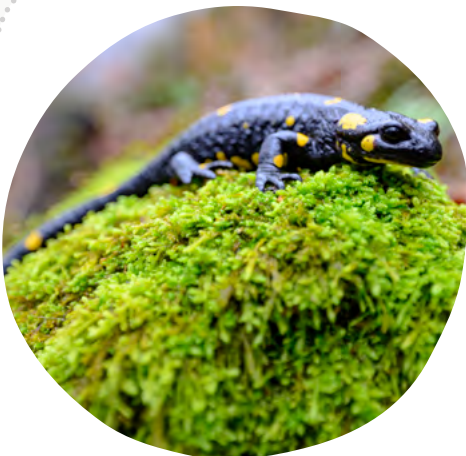
REPTILĂ

Viperă cu corn (*Vipera ammodytes*)**Ce este?** O reptilă**Câte sunt în parc?** Între 5.000-10.000 de exemplare**Unde se găsește în parc?** A fost observată pe valea râului Nera, în partea nord-vestică a ariei protejate, la Bigăr, Ducin, Cheile Minișului.**Ce o poate amenința?** Vipera este o specie care generează teamă oamenilor fiind adesea omorâtă de către unii localnici și turiști, mai ales în zonele de interferență cu potecile sau drumurile frecventate. Au existat perioade în care viperele au fost colectate ilegal din parc, pentru recoltarea veninului sau translocarea în ferme pentru producerea veninului.

Este cea mai mare viperă europeană, putând ajunge până la 90 cm (aproape 1 m) lungime. Preferă să trăiască în zone uscate, pe pante înșorite stâncoase cu arbuști, grohotișuri, liziera pădurilor de foioase sau marginea apelor. Îi place să stea la soare pe stânci sau pe ramurile arbuștilor. Deși se cațără ușor, pe teren deschis se mișcă greu. Fiind sensibilă la frig, intră toamna devreme în adăpost pentru hibernare, iar primăvara iese ultima din hibernare.

Hrana constă din vertebrate mici: șoareci, cârțițe, ocazional păsări și șopârle (șopârle de ziduri etc.). Atunci când vânează animale mai mari, mai întâi le mușcă, inoculând veninul, apoi le înghite.

6.

© NICOLAE SAIN

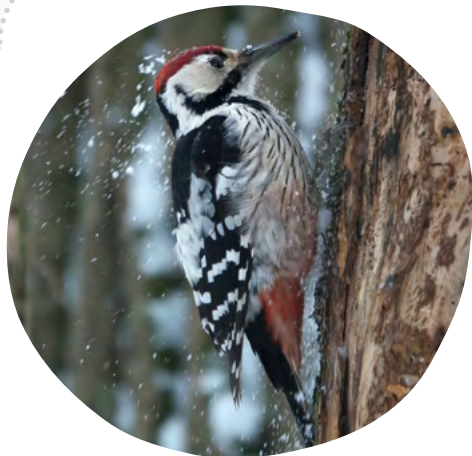
5

AMFIBIAN

Salamandra (*Salamandra salamandra*)**Ce este?** Un amfibian**Câte sunt în parc?** Populația nu a fost estimată exact, dar specia este comună în România.**Unde se găsește în parc?** La momentul actual nu este realizată inventarierea acestei specii în parc, dar în România se găsește în zonele de munte, de la altitudinea de 200 m până la limita golului alpin (~1800 m). Prezența salamandrei a fost semnalată sporadic și în peșteri, unde se poate reproduce sau hiberna.**Ce o poate amenința?** În România, specia este considerată vulnerabilă. Principalele amenințări includ distrugerea și fragmentarea habitatului natural prin construcția de șosele, defrișările și poluarea habitatelor acvatice utilizate pentru reproducere cu pesticide și insecticide.

Salamandra de uscat, numită și salamandră de foc, ajunge până la 15 cm lungime și este cea mai colorată specie dintre toate speciile de salamandre. Pielea sa neagră cu pete galbene este toxică și alunecoasă. Culoarea sa reprezintă un avertisment pentru prădători. Tot ca apărare, are mai multe rânduri de glande veninoase în spatele ochilor. De altfel, este o creatură retrasă, petrecându-și majoritatea timpului ascunsă. Trăiește în păduri de fag unde preferă locurile cu covoare de mușchi, de pe malul apelor. Se hrănește cu râme, larve și nevertebrate mărunte.

7.

© ANDREY GULIVANOV

6

PASĂRE

Ciocănitorea cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*)

Ce este? O pasăre

Câte sunt în parc? Între 20 și 40 de exemplare, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.

Unde se găsește în parc? A fost observată pe Valea Minișului, la Cârșa Roșie, în apropiere de tabăra Miniș.

Ce o poate amenința? Înlăturarea lemnului mort și extragerea arborilor bătrâni în care își găsește cu ușurință hrana.

Denumirea științifică ne dă câteva indicii interesante despre această pasăre: numele de gen (*Dendrocopos*) provine din cuvintele grecești *dendron* - arbore și *koptein* - a lovi, iar numele de specie provine din alăturarea cuvintelor grecești *leukos* - alb și *notos* - spate, descriind penajul alb de pe partea inferioară a spatelui.

Masculul se deosebește de femelă, prin culoarea roșie a penelor de pe creștet. Femela are capul de culoare neagră.

Ciocănitorea cu spate alb are o lungime a corpului de 23-28 cm, și o greutate în jur de 100 grame (cam cât o tabletă de ciocolată).

Este o specie singuratică și sedentară, rămânând în România pe tot parcursul anului. Trăiește în pădurile de brazi și de fag, dar vagabondează în timpul toamnei și prin regiunea deluroasă până în pădurile de câmpie în care predomină stejarul, dar și în parcuri.

8.

© NICOLAE SAIN

6

PASĂRE

Ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*)**Ce este?** O pasăre**Câte sunt în parc?** Între 20 și 50 de exemplare, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.**Unde se găsește în parc?** În special în jumătatea vestică a parcului, în RN Ciclova-Ilidia, în RN Cheile Șușarei, Cantonul Damian, dar au fost observați indivizi și în sudul parcului: Lacul Dracului, Poiana Logor, Poieni, Cheile Nerei.**Ce o poate amenința?** Modificarea, fragmentarea și pierderea habitatului, managementul forestier aplicat prin înlăturarea lemnului mort și extragerea arborilor bătrâni în care își găsește cu ușurință hrana, incendiile de pădure și poluarea.

Ciocănitoare neagră este cea mai mare specie de ciocănitori din întreaga Europă, având dimensiunea asemănătoare cu a unei ciori. Masculul are întregul creștet al capului roșu, spre deosebire de femelă, care are doar un „moț” roșu.

Este o specie sedentară, prezentă tot anul. Are o coadă lungă pe care o folosește pentru a se sprijini atunci când face găuri mari în trunchiurile putrezite ale copacilor în căutarea hranei cu ajutorul ciocului său puternic. Prinde hrana formată din insecte, furnici și larve cu ajutorul limbii sale lungi care e acoperită de o substanță lipicioasă. Masculul bate frecvent o darabană puternică care se aude de la o distanță de circa 3 km prin care atrage femelele. Ciocănitoarea neagră este o specie folositoare, care consumă insectele dăunătoare de sub scoarță, protejând astfel copacii.

9.

© NICOLAE SAIN

6

PASĂRE

Șoimul călător (Falco peregrinus)**Ce este?** O pasăre**Câți sunt în parc?** 3 perechi, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.**Unde se găsește în parc?** Ca loc de vânătoare preferă relieful stâncos versanții abrupti golași - Vârful Rol, lângă izbul Bigăr, Valea Minișului, Socolari-cetate, Cheile Nerei la Puntea lui Vogiu - și pajiștile întinse.**Ce îl poate amenința?** Fiind un prădător, preia toate substanțele toxice acumulate de animalele din restul lanțului trofic. Aceste substanțe dăunează ouălor și viitorilor pui.

Cea mai rapidă specie de pe planetă? Una dintre cele mai mari abilități ale șoimului este viteza cu care zboară sau cu care coboară. Unii specialiști susțin că zboară cu aproximativ 380 km/h.

Cel mai des se hrănește cu porumbei sau alte păsări de talia porumbelului. Ochiul șoimului este mai mare decât al omului, astfel poate repera un porumbel în zbor de la mai mult de 8 km. Teritoriul lui de vânătoare este de 40-200 de kilometri pătrați; trăiește de preferință în zonele cu stâncării, dar și în păduri cu versanți descoperiți.

10.

© NICOLAE SAIN

6

PASĂRE

Huhurezul mare (*Strix uralensis*)**Ce este?** O pasăre**Câți sunt în parc?** 11-12 exemplare, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.**Unde se găsește în parc?** Este prezent pe Bei și la Ochiul Bei.**Ce îl poate amenința?** Înlăturarea arborilor bătrâni și a trunchiurilor asemănătoare cu un horn (coș de fum) în care își face cuibul. Folosirea pesticidelor în agricultură duce la intoxicarea lui prin hrană. Riscul de lovire de firele electrice.

Este o pasăre răpitoare de noapte de talie medie. Anvergura aripilor este de 103 – 124 de cm, iar greutatea între 0.5 și 1 kg. Se distinge prin capul rotund cu un disc facial gri-gălbui uniform, ochii negri și ciocul galben. Se hrănește cu mamifere de talie mică (șoareci, chițcani) sau medie (iepuri), ocazional păsări (porumbei), amfibieni, șopârle și insecte.

Nu este legat de un anumit tip de habitat. Preferă totuși marginile de pădure cu deschidere spre poieni, de preferință străbătute de râuri cât de mici. Teritoriul controlat de o singură pereche acoperă în medie 20 km².

Cuibărește în trunchiuri de arbori (de tip "horn") sau cuiburi de păsări răpitoare de zi, abandonate. Este o specie agresivă în perioada cuibăritului, în special când puii sunt gata să părăsească cuibul. Femela atacă furios intrușii din apropierea cuibului.

11.

© MARIUS VLAICU

7

MAMIFER

Liliac mare cu potcoavă (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Ce este? Un liliac (mamifer)

Câți sunt în parc? Între 100-500 de indivizi, dar urmează o numărătoare mai precisă.

Unde se găsește în parc? Liliacul mare cu potcoavă este larg răspândit pe suprafața Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița, fiind întâlnit în 19 cavități. În trei din acestea: Peștera Ponor - Plopa, Peștera Boilor, Avenul Mare de la Păuleasca liliicii au format colonii de hibernare.

Ce îl poate amenința? Pierderea adăposturilor, în speță a scorburilor, cât și afectarea deplasării prin tăierea arborilor aflați pe culoarele de zbor dintre locurile de hrănire și adăpost. Utilizarea pesticidelor, dar și turbinele eoliene prin producerea unor schimbări bruște a presiunii („barotraumă”).

Acest liliac face parte din familia rinolofidelor (Rhinolophidae) care se disting prin forma nasului. Acesta este înconjurat de excrescențe ale căror nume le dezvăluie forma: o „lancetă” în vârf, o „șă” în centru și o „potcoavă” (U) inversată la bază. Cu ajutorul acestui apendice acești lilieci emit ultrasunete pentru a se localiza.

Cel mai mare liliac din Europa, din familia rinolofidelor. Lubește peșterile, fără a trăi exclusiv în ele. Locuiește în regiuni calde, semi împădurite, de preferință calcare cu ape stătătoare și curgătoare. Hibernează în primul rând în adăposturi subterane.

Vânează în păduri de foioase sau peste pășuni, livezi, garduri vii, tufărișuri. Cu zborul său lent, vânează în general insecte, de la înălțimi mici, aproape de sol sau vegetație.

12.

© CRISTIAN ILEA

7

MAMIFER

Râsul (*Lynx lynx*)**Ce este?** Un mamifer**Câți sunt în parc?** 12-16 indivizi, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.**Unde se găsește în parc?** A fost observat pe Cheile Minișului, în rezervația Ducin, lângă Marila, în zona centrală a Parcului, pe Beiul Sec și valea Șușarei.**Ce îl poate amenința?** Distrugerea conectivității existente cu ariile protejate învecinate, limitând astfel deplasarea speciei pentru obținerea hranei. Reducerea fondului principal de hrană (cervide - căprioare și suine - mistreți) ca urmare a unor boli sau a vânării intensive.

Râsul este al treilea mare mamifer prădător al Europei, după urs și lup. Are un trunchi scurt, picioare lungi și labe foarte bine dezvoltate, care-l ajută să alerge prin zăpadă. Smocurile din vârful urechilor îi conferă aspectul său atât de cunoscut. Felina are văzul și auzul extrem de fine, fiind capabilă să detecteze o pradă mică în zăpadă de la zeci de metri distanță. Râsul este un carnivor extrem de discret, care trăiește izolat și se ferește de contactul cu oamenii. Hrana sa principală e alcătuită din cerbi și căprioare și porci mistreți, dar și pradă mai mică, precum rozătoarele. Este un vânător care apelează la ambuscade și elemente surpriză. Se mișcă fără zgomot și atacă prada pe neașteptate făcând salturi și de câțiva metri. Îi ia câteva zile să termine de devorat o căprioară, astfel că poate să-și îngroape prada pentru a reveni la ea mai târziu.

În Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița râsul are parte de habitate împădurite nefragmentate, de numeroase zone de odihnă și creștere a puilor.

13

© CĂLIN ARDELEAN

7

MAMIFER

Lupul (*Canis lupus*)**Ce este?** Un mamifer**Câți sunt în parc?** 20-30 de indivizi, la ultima măsurătoare, dar este posibil ca populația să crească sau să scadă.**Unde se găsește în parc?** Au fost identificate haite pe Cheile Minișului, în zona rezervației Ducin, Izvorul Bigăr și pe văile Șușarei și Nerei.

Aceste exemplare se deplasează fără opreliști și în ariile protejate adiacente: Parcul Natural Porțile de Fier și Parcul Național Semenic - Cheile Carașului. Iarna unii lupi pot fi observați și aproape de localitățile din jurul parcului, unde pot cauza ocazional unele pagube în rândul șeptelului de animale domestice.

Ce îl poate amenința? Distrugerea conectivității existente cu ariile protejate învecinate limitând astfel deplasarea speciei pentru obținerea hranei. Reducerea habitatelor împădurite, care oferă zone optime pentru creșterea puilor și adăpost. Reducerea cantității și calității hranei. Competiția cu omul - în perioadele de iarnă poate ataca șeptelurile de animale domestice - și există riscul braconării.

Lupul trăiește în familii sau haite, formate din 4-6 indivizi, de obicei un mascul și o femelă de vârstă adultă, plus puii lor. Lupul e un animal social, comunicând cu ceilalți prin limbajul corpului și expresii faciale. Teritoriul unei haite este de aproximativ 200 de km². Se adaptează foarte ușor oricărui tip de habitat. Lupul e un animal agil și rapid, cu o constituție robustă și subțire în același timp. Exemplarele din România au o greutate între 25 și 60 de kilograme.

În Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița, lupul beneficiază de zone de odihnă și creștere a puilor excelente, mai ales pe văile greu accesibile.

SURSE BIBLIOGRAFICE:

- » <https://www.wikiwand.com/oc/Rhinolophidae>
- » www.cheilenereibeusnita.ro
- » [Ornitodata | Ornitodata \(sor.ro\)](http://Ornitodata | Ornitodata (sor.ro))
- » www.wwf.ro

ANIMALELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

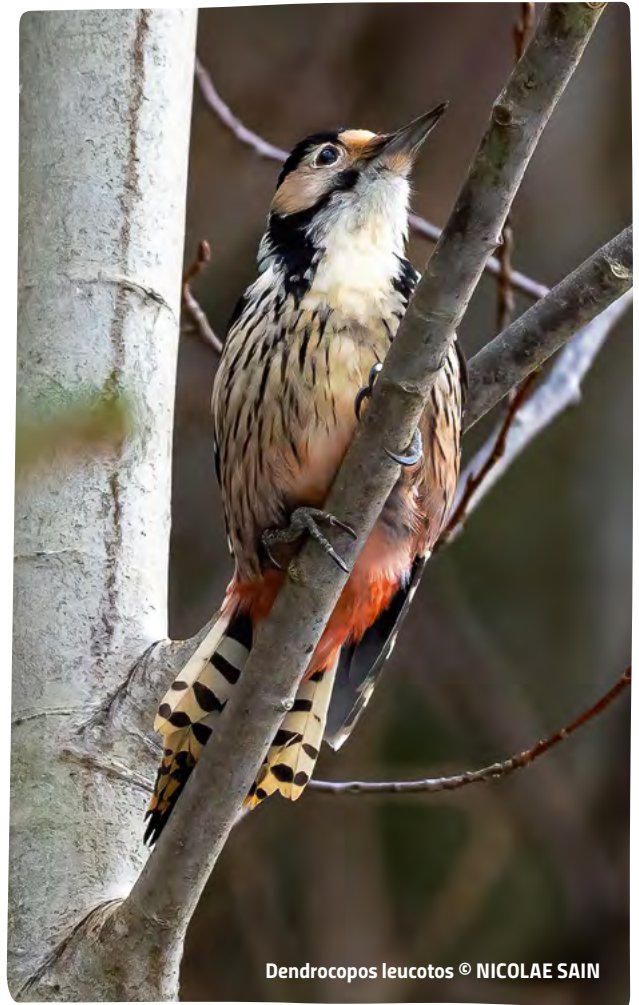
Falco peregrinus © NICOLAE SAIN

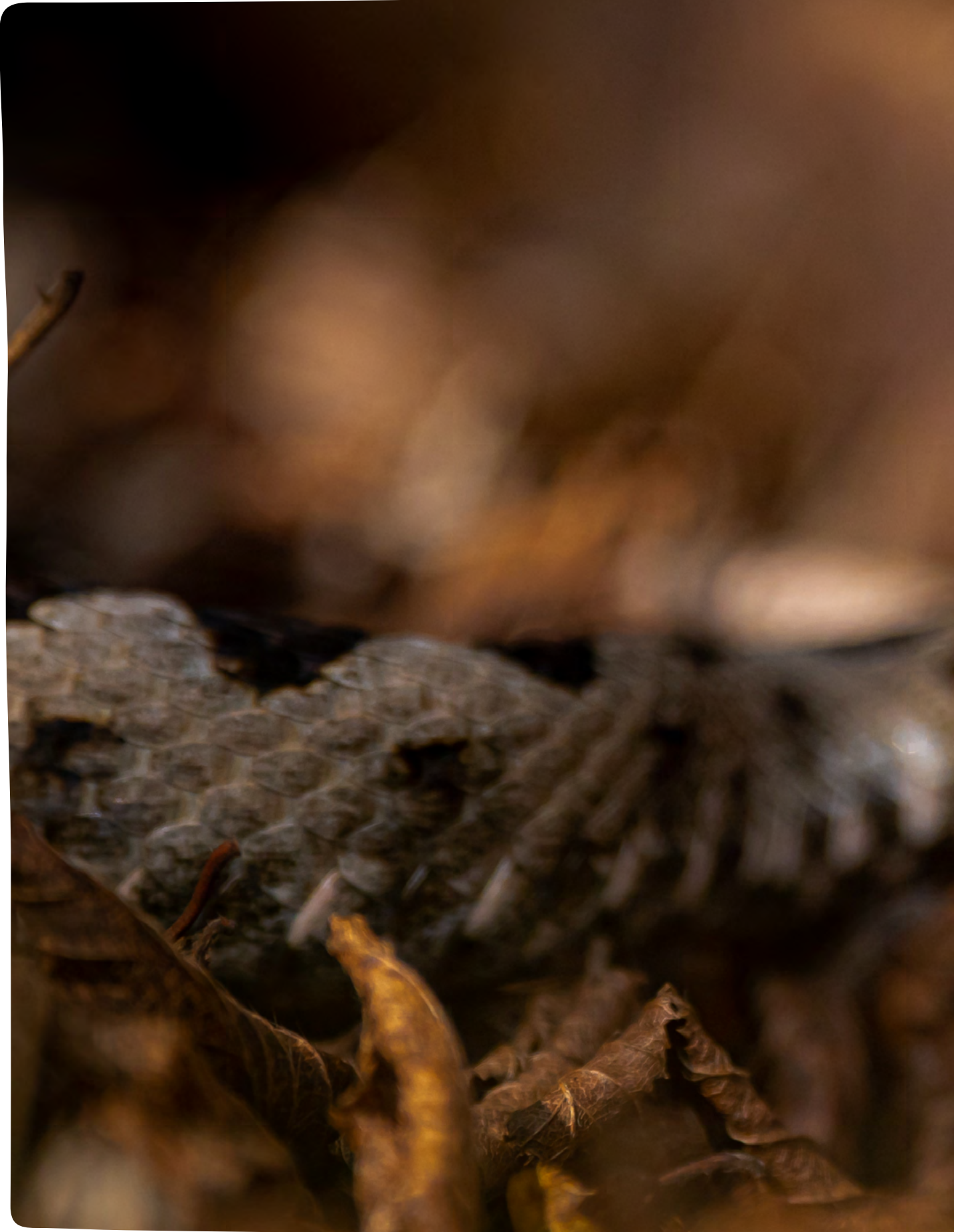

Lynx lynx © CĂLIN ARDELEAN

Callimorpha quadripunctaria © MARIA CERCIU

Vipera Ammodytes © NICOLAE SAIN

ATELIER 3

ANIMALELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SCOPUL ATELIERULUI:

scopul atelierului este de a stârni interesul participanților față de fauna din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE

(Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

(V) manifeste interes și curiozitate față de fauna din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița;

(C) identifice câteva comori faunistice ale Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița.

1.

SCHIMBĂ SCAUNUL

Joc de spargere a gheții

10 minute

Pixuri, foi/post-it-uri, căciulă

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Participanții sunt așezați în cerc pe scaune. Dintr-o căciulă participanții extrag câte un bilețel cu cele mai cunoscute 13 specii care se găsesc în parc. Se pun speciile în mai multe exemplare din fiecare pentru a fi egal cu numărul de participanți. Participanții extrag câte un bilețel cu o specie și se citesc speciile pe rând cu voce tare stabilindu-se din ce categorie fac parte: scorpionul carpatin, croitorul alb, fluturile vărgat, fâsă mare, vipera cu corn, salamandra, ciocănitoare cu spate alb, ciocănitoarea neagră, șoimul călător, huhurezul

mare, liliacul mare cu potcoavă, râsul, lupul. De exemplu: scorpionul este o arahnidă (nevertebrat) rudă cu păianjenii, croitorul alpin este o insectă (nevertebrat), etc.

În cerc sunt atâtea scaune câți participanți sunt - dar mai puțin cu unul. Facilitatorul stă în mijlocul cercului, după care va spune numele unei categorii de specii - de exemplu - mamifer. Iar toți cei care au avut denumirea unei specii de mamifer trebuie să se ridice de pe scaun și să schimbe locul cu altcineva care are tot mamifer. Dacă cineva rămâne în mijloc pentru că nu a reușit să ocupe un alt scaun gol decât tot al său, va continua jocul strigând numele altei specii. Reprezentații acelei specii fac schimb de scaune între ei. Se joacă jocul atâta timp cât fiecare tip de specie a fost numită.

ARAHNIDE (Nevertebrate)

1. Scorpionul carpatin (*Euscorpium carpathicus*)

INSECTĂ (Nevertebrate)

2. Croitorul alpin (*Rosalia alpina*)
3. Fluturile vărgat (*Callimorpha quadripunctaria*)

PEȘTE

4. Fâsă mare (*Cobitis elongate*)

REPTILĂ

5. Viperă cu corn (*Vipera ammodytes*)

AMFIBIAN

6. Salamandra (*Salamandra salamandra*)

PASĂRE

7. Ciocănitoarea cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*),
8. Ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*)
9. Șoimul călător (*Falco peregrinus*)
10. Huhurezul mare (*Strix uralensis*)

MAMIFER

11. Liliacul mare cu potcoavă (*Rhinolophus ferrumequinum*)
12. Râsul (*Lynx lynx*)
13. Lupul (*Canis lupus*)

**HARTA ANIMALELOR -
13 CU NOROC**

Lucru pe grupe

35 minute

*7 fotocopii Harta 1, Harta 3, 1 fotocopie
Animale reprezentative pentru Parcul Național
Cheile Nerei-Beușnița din Capitolul 3***PREGĂTIREA ȘI
FACILITAREA ACTIVITĂȚII:**

Se împart participanții în 7 grupe, reprezentând cele 7 categorii de specii: mamifere, păsări, amfibieni, reptile, pești, nevertebrate.

Fiecare grup primește o descriere a fiecărei specii (puteți decupa din fotocopia după cardurile din secțiunea *Animale reprezentative pentru Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița din Capitolul 3*):

» **NEVERTEBRATE:**

- Card 1. **Scorpionul carpatin**
- Card 2. **Croitorul alpin,**
- Card 3. **Fluturile vărgat**

» **PEȘTE:**

- Card 4. **Fâsă mare**

» **REPTILĂ:**

- Card 5. **Vipera cu corn**

» **AMFIBIAN:**

- Card 6. **Salamandra**

» **PASĂRE:**

- Card 7. **Ciocănitore cu spate alb,**
- Card 8. **Ciocănitorea neagră,**
- Card 9. **Șoimul călător,**
- Card 10. **Huhurezul mare**

» **MAMIFER:**

- Card 11. **Liliacul mare cu potcoavă,**
- Card 12. **Râsul,**
- Card 13. **Lupul**

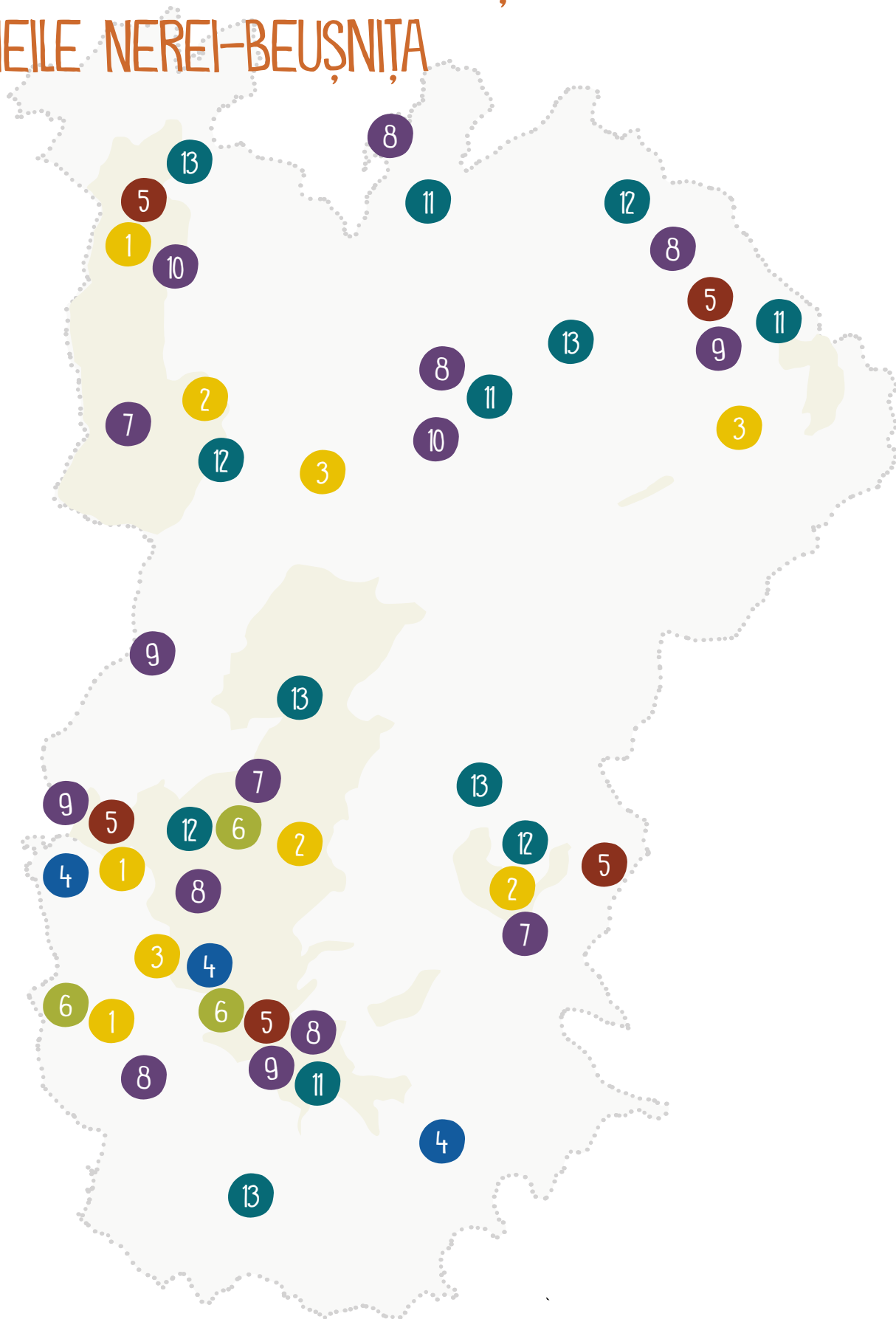
Pe Harta 3 se găsesc poziționate 13 specii de animale doar cu numerele asociate de mai sus. Fiecare grupă primește o copie a Hărții 3 (cu numere), plus un exemplar din Harta 1 (asociată Atelierului 1.2).

GRUPURILE AU LA DISPOZIȚIE 10-15 MINUTE:

- » să citească informații despre specii. Acolo unde sunt mai multe specii pentru o categorie, pot alege doar o specie pentru această activitate.
 - » să identifice pe hartă, să încercuiască locul în care se găsește specia aleasă și să numească locația ei de pe hartă. Vor folosi și Harta 1 pentru a găsi mai ușor denumirea locațiilor unde au fost identificate aceste specii pe hartă.
 - » să explice într-un mod creativ celorlalte grupe locurile unde au fost identificate aceste specii pe hartă și informația primită despre specia de animale, folosindu-se de diferite metode la alegere: mimat, desenat, explicat cu alte cuvinte, cântat.
 - » **prezentarea nu trebuie să dureze mai mult de 3 minute - folosind cronometrul!**
- După expirarea timpului de pregătire, fiecare grupă va avea 3 minute să prezinte informația de pe card.
- După finalizarea prezentării, adresați următoarele întrebări:
- » *Care a fost cel mai interesant lucru aflat azi? Cine a văzut vreodată una din speciile de care vorbim?*
 - » *Dacă ar fi să mergeți într-o excursie de explorare în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița ce animal ați dori cel mai mult să vedeți? Ce specii credeți că aveți în mod real șanse să le vedeți?*

HARTA 3

ANIMALELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

OAMENII ȘI BOGĂȚIILE CULTURALE DIN PARC

Moară © CRISTIAN BĂDOIU

Ce a fost dat de la crearea Pământului și până în momentul de față este o lucrare grandioasă la care au contribuit mai mulți factori, de la climă, aer, apă, la plante și animale și oameni. Astfel putem spune că omul este un element central în modul în care a fost "desenat" spațiul în care trăim, iar Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița nu face excepție.

Moștenirea naturală = Patrimoniul natural
Moștenirea culturală = Patrimoniul cultural

Prin tot ceea ce există în Parcul Național noi toți, localnici și vizitatori, primim o moștenire - o bogăție - sau patrimoniu.

Patrimoniul natural constă în toate bogățiile naturale detaliate în primele

3 capitole ale acestui Ghid: relieful, clima, plantele și animalele.

Patrimoniul cultural cuprinde toate valorile create de om, fie acestea construcții, obiecte, costume - adică patrimoniu material (tangibil, concret)

- sau obiceiuri, datini, legende, rețete - adică patrimoniu imaterial (intangibil, ce nu poate fi atins).

Elementele patrimoniului cultural sunt importante pentru conservarea naturii cel puțin din două motive:

- » constituie elemente de atracție turistică, în general puțin puse în valoare în prezent;
- » contribuie la întărirea sentimentului localnicilor de apartenență la o comunitate și la un spațiu.

Protejarea și promovarea patrimoniului cultural are astfel potențial de creștere a bunăstării comunităților și de contribuție la creșterea eficienței conservării naturii.

Dacă privim moștenirea culturală cu atenție, putem observa că aceasta are mai multe forme.

PATRIMONIU CULTURAL MATERIAL

1) MOBIL

- » Elemente de patrimoniu **scrise/imprimare/pozate**: cărți vechi, filme, fotografii, inscripții etc.
- » Elemente de patrimoniu **pictate/ vopsite**: tablouri, vase, icoane, vitralii, haine etc.
- » Elemente de patrimoniu **cusute/țesute**: țesături, covoare, costume populare, haine, steme, blazoane etc.
- » Elemente de patrimoniu **lucrate în lut/ceramică, lemn, piatră**, etc: vase, bijuterii, statuete, elemente de mobilă etc.

2) IMOBIL

- » De importanță **arhitecturală și/sau arheologică**: clădiri vechi, situri arheologice, statui, construcții etc.
- » De importanță **istorică, etnografică-artistică**: altar, poartă, totem, cimitir, pictură rupestră etc.
- » De importanță **religioasă/spirituală**: mănăstiri, biserici, spații de cult, altare etc.

PATRIMONIU CULTURAL IMATERIAL

Obiceiuri: mod tradițional de comportare caracteristic unui popor, unui grup social; datină, tradiție, uzanță, uz/ rânduială, deprindere consacrată; uz, fel, chip de a se purta, de a se îmbrăca etc., comune unui popor sau unei comunități omenești; datină.

Meșteșuguri: profesie, ocupație, îndeletnicire tradițională: olărit, păstorit, ceasornicărie, țesut etc.

Folclor: Totalitatea creațiilor artistice, literare, muzicale, plastice etc., a obiceiurilor și a tradițiilor populare ale unei țări sau ale unei regiuni.

Tezaur uman viu: persoane care, făcând dovada caracterului excepțional al performării, sunt capabile să transmită un anumit element de patrimoniu imaterial, în forma și cu mijloacele tradiționale nealterate, contribuind astfel la asigurarea viabilității acestuia.

PATRIMONIUL ETNOLOGIC ÎN ZONA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Zona Munților Aninei și Almăjului, Dealurile Oraviței și Depresiunea Bozovici, ca și întreaga regiune a Munților Banatului, are personalitate etnologică puternică - obiceiuri, meșteșuguri, artă și arhitectură populară - născută din conviețuirea elementului românesc cu cele german, crașovean, sârb, ceh, maghiar și altele.

Între elementele definitorii ale patrimoniului etnologic din zona parcului național, enumerăm:

- » **structura satelor:** concentrate, în Depresiunea Almăjului, mediu - dispersate, în Dealurile Oraviței;
- » **prezența sălașelor** - așezări temporare, cu 1-3 camere și spațiu pentru animale și depozitarea fânului;
- » **casa / gospodăria**, ca spațiu de locuit, dar și al practicării meșteșugurilor tradiționale;
- » **portul**, rezultat al moștenirii ancestrale (străvechi) romane, peste care se suprapun influențele bizantine, turcești, cele din zona Olteniei - localități precum Știnăpări și Cărbunari au fost înființate de "bufeni", locuitori din zona Olteniei, veniți în perioada stăpânirii otomane, al căror port este diferit de cel din Țara Almăjului. Costumul bărbătesc tradițional este compus din cămașă lungă și laibăr, iar cel femeiesc, din catrință, opregurile cu ciucuri, ceapsa cu concii;
- » **datinile și obiceiurile**, cum sunt cele din categoria celor de binecuvântare și rodire a recoltei și animalelor, cele de primăvară și vară și altele;
- » **meșteșugurile:**
 - » **olăritul**, la Socolari, Potoc, Lăpușnicul Mare, puțin practicat azi sau abandonat.
 - » **cojocăritul**, la Bozovici, Ilidia, Ciclova Română.

Lista principalelor obiective de interes turistic istoric și cultural este prezentată în tabelul următor, acestora li se adaugă numeroase alte monumente de arhitectură religioasă, ansambluri de arhitectură tehnică - la Anina, Oravița, Steierdorf, muzee - la Oravița, Bănia, monumente cu caracter memorial - plăci comemorative, statui, busturi, monumente comemorative ale celor căzuți în războaie și altele.

COMORI DIN PATRIMONIUL CULTURAL IMOBIL AL PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

- 1. Cetatea de la Socolari** (sec. XIV-XV) Zid lung de aproximativ 70m, gros de 2,30m, din piatră de carieră nefasonată. Extremitățile zidului au fost flancate de două turnuri, cel din extremitatea nordică a avut o formă pătrată cu dimensiuni de 5m x 3m. A fost identificat traseul unor construcții, precum și un puț de formă rectangulară cu dimensiuni de 4m x 5m și adâncime de 5m.
- 2. Farmacia Knoblanch/Knoblach** (1796) Farmacie având pe fațadă, medalioane cu zeitățile ocrotitoare; uși cu vitralii; un apartament.
- 3. Ruinele forjei** (1746) La 2 iulie 1746, în condițiile în care producția de cupru a crescut în zonă, au fost date în folosință două topitorii noi, iar la 14 iulie 1746, a fost pusă piatra de temelie a forjei (ciocanului) de cupru de la Ciclova Montană.
- 4. Statuia lui Eftimie Murgu.** Sculptor: Oscar Han.

- 5. Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”**, 1770-1771. Pictura - 1894, Nicolae Hașca; iconostas din lemn sculptat în tronurile arhieresti: Iosif Bosioc; reparații capitale 1946-1947; restaurare pictură: 1969, Iulian Toader; 1993-1995 - lucrări de reparații exterioare.
- 6. Biserica Ortodoxă „Nașterea Maicii Domnului”** (1770-1771) iconostas de factură populară, pictor anonim.
- 7. Capela romano-catolică** (1707) Prima biserică a minerilor din Oravița.
- 8. Mănăstirea Călugăra** (sec. XIX) Mănăstire construită din piatră, pictată în interior.
- 9. Biserica Romano-catolică „Sf. Maria”** (1777) În anul 1777 s-a hotărât construirea unei biserici, dar nu pe stâncă, ci pe un loc liber din apropierea capelei, în dreptul unei cruci de piatră. Construirea bisericii pe stâncă, în locul capelei, după o legendă, ar fi fost hotărâtă în urma unui miracol: se spune că tabloul Fecioarei Maria, după ce a fost scos din capelă, a revenit în mod miraculos în capelă, sus pe stâncă. Acest lucru a fost considerat ca un semn că biserica trebuie zidită pe stâncă.

- 10. Biserica Ortodoxă „Pogorârea Sfântului Duh”** (1797) A fost zidită în anul 1792 în locul unei biserici de lemn, de către zidari locali. E construită în stil baroc, din piatră și cărămidă, cu bolta din cărămidă, iconostasul de lemn sculptat și aurit, pardoseala din lespezi de piatră albă austriacă; turnul din cărămidă este acoperit cu tablă.
- 11. Biserica romano-catolică** (1787) Prima biserică romano-catolică din Steierdorf, construită în stil gotic pur; a fost sfințită la 19 decembrie 1787, de către preotul coloniei Coelestinus Metz (franciscan).
- 12. Biserica Ortodoxă „Pogorârea Sfântului Duh”** (1770) Pictura din 1878, cu modificări 1934 - școala müncheneză.
- 13. Biserica Ortodoxă „Înălțarea Domnului”** (1798) Pictura datează din 1821 și 1857.

- 14. Construcția romană de la Cărbunari-Boiște** (sec. II-III) Construcție romană, la 5 km Sud-Est de satul Cărbunari, pe malul stâng al văii Boiște.
- 15. Dealul „La Mormiști”** (sec. XIV) Necropolă pe malul stâng al pârâului Vraniu Mare, la circa 2km de sat.
- 16. Stânca pictată de la Ilidia - Valea Mare** (sec. XIII-XV) Stânca cu desene rupestre în culoare roșie de la Ilidia – Vicinic (Cleanțul lui Ion Sârbu), aflată la Sud Vest de vatra satului, într-o zonă cu izvoare, pe versantul din dreapta râului Vicinic.

- 17. Teatrul „Mihai Eminescu”** (1817) Teatru renovat și modificat în 1893, restaurat în 1997. Arhitect Johann Niuny și Platzger din Viena, pictura Francisc Knee.

- 18. Ansamblul de mori de pe Valea Minișului** (1890, 1895, 1897) Moara de peste Râu, Moara Neamțului, Moara Curpanița.

SURSE BIBLIOGRAFICE:

- » PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT AL PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA ȘI AL SITURILOR NATURA 2000, ROSCI 0031 ȘI ROSPA 0020 CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA, ediția 2016
- » BĂDOIU Cristian, WWF-România
- » EXPLORATORI AI DUNĂRII ȘI AI STURIONILOR DIN DUNĂRE, Ghid pentru profesori și elevi – clasele V-XII, WWF-România, București, 2018

PATRIMONIUL CULTURAL ÎN ZONA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Pod Roman © PĂUN MILOȘ

Farmacia din Oravița © CRISTIAN BĂDOIU

Stânca pictată de la Iliida - Valea Mare © NICOLAE SAIN

Biserica Romano-Catolică Sasca Montană © CRISTIAN BĂDOIU

Moară de apă © CRISTIAN BĂDOIU

Teatrul Vechi din Oravița © CRISTIAN BĂDOIU

ATELIER 4

PATRIMONIUL CULTURAL ÎN ZONA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SCOPUL ATELIERULUI:

scopul atelierului este de a stârni interesul participanților pentru explorarea patrimoniului cultural din parcul național și identificarea legăturii acestuia cu patrimoniul natural al zonei

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE (Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

- (V) să manifeste interes față patrimoniul cultural din zona Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița;
- (C) să identifice elementele patrimoniului cultural din zona Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița;
- (C) să explice de ce este importantă protejarea patrimoniului cultural și modul în care patrimoniul cultural este inspirat de natura din zona Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița.

1.

COMORILE MATERIALE IMOBILE ALE PARCULUI

Discuție facilitată,
lucru pe grupe

30 minute

7 fotocopii Harta 1., Harta 4, 1 fotocopie Comori din patrimoniul cultural imobil al Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița din Capitolul 4, telefon mobil, flipchart

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Scopul acestei activități este de a-i ajuta pe participanți să identifice elemente ale patrimoniului cultural material imobil din comunitățile apropiate Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița.

Întrebați participanții dacă știu "comori" din comunitățile din apropierea parcului național Cheile Nerei-Beușnița. Introduceți conceptul de **Patrimoniu - ca fiind o comoară a comunității**. Notați ideile lor pe foaia de flipchart. Întrebați participanții ce din ceea ce au nominalizat ei ar putea să reprezinte patrimoniu cultural și ce ar putea să reprezinte patrimoniu natural.

Menționați că până acum ne-am concentrat pe comorile naturale ale parcului național Cheile Nerei-Beușnița și, în acest atelier, ne vom concentra pe elementele

patrimoniului cultural, acestea fiind inspirate sau construite pe baza comorilor naturale ale zonei.

Confirmați sau redefiniți informațiile lor, folosind informațiile din Capitolul 4.

Pe Harta 4 se găsesc poziționate 18 obiective, împărțite în 6 categorii aparținând patrimoniului cultural material imobil.

Fiecare grupă primește o copie a Hărții 4 (cu numere), plus un exemplar din Harta 1 (asociată Atelierului 1.2). Împărțiți apoi participanții pe 6 grupe: 2 grupe pentru obiective religioase, și câte 1 grupă pentru obiective istorice, artistice, arheologice și etnologice.

GRUPURILE AU LA DISPOZIȚIE 10-15 MINUTE:

- » să citească informații despre obiectivele culturale. Acolo unde sunt mai multe obiective în categorie, pot alege câteva.

- » să identifice pe hartă, să încercuiască locul în care se găsește obiectivul ales și să numească locația sa de pe hartă. Vor folosi și Harta 1 pentru a găsi mai ușor denumirea locațiilor unde au fost identificate aceste obiective pe hartă.
- » să explice într-un mod creativ celorlalte grupe locurile unde au fost identificate aceste obiective pe hartă și informația primită sau aflată de pe internet despre acel obiectiv, folosindu-se de diferite metode la alegere: mimat, desenat, explicat cu alte cuvinte, cântat.
- » **prezentarea nu trebuie să dureze mai mult de 3 minute - folosind cronometrul!**

După expirarea timpului de pregătire, fiecare grupă va avea 3 minute să prezinte informația de pe card.

DUPĂ FINALIZAREA PREZENTĂRII, ADRESAȚI URMĂTOARELE ÎNTREBĂRI:

- » Care a fost cel mai interesant lucru aflat azi? Cine a vizitat vreodată unul dintre obiectivele despre care vorbim? Cine a vizitat mai multe? Câte?
- » Dacă ar fi să mergeți într-o excursie de explorare în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița ce obiectiv ați dori cel mai mult să vedeți? Dar dacă v-ați putea întoarce în timp atunci când un obiectiv a fost construit, când și unde ați vrea să vă întoarceți?
- » Privind harta și făcând apel la ceea ce cunoașteți, unde credeți că se pot găsi valori din Patrimoniul material mobil (obiecte, costume)? Dați exemple de asemenea obiecte.

2.

HARTA NOASTRĂ CU COMORI IMATERIALE DIN ZONA PARCULUI

Lucru pe grupe

25 minute

4 fotocopii ale Hărții 1, telefon mobil conectat la internet, post-it-uri de 4 culori diferite, cariozi, foarfece

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Scopul acestei activități este de a-i ajuta pe participanți să identifice elemente ale patrimoniului cultural imaterial din comunitățile apropiate Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița.

Pregătiți descrierea celor 4 categorii de patrimoniu imaterial (descrise în Capitolul 4) fie pe un flipchart, fie pe bilețele.

Împărțiți participanții în 4 grupe, reprezentând fiecare categorie de patrimoniu imaterial. Dați-le descrierea categoriei respective, Harta 1 pentru identificarea localităților, post-it-uri de câte o culoare, foarfece, cariozi. Pot folosi și Harta 4, și telefonul mobil.

Misiunea fiecărei echipe: să creeze și să prezinte propria hartă a patrimoniului imaterial din Parcul Național.

ETAPA 1:

să găsească cât mai multe exemple de patrimoniu cultural imaterial, din categoria alocată lor. Pot face apel

NOTA FACILITATORULUI:

- » **Obiceiuri:** mod tradițional de comportare caracteristic unui popor, unui grup social; datină, tradiție, uzanță, uz/ rânduială, deprindere consacrată; uz, fel, chip de a se purta, de a se îmbrăca etc., comune unui popor sau unei comunități omenești; datină.
- » **Meșteșuguri:** profesie, ocupație, îndeletnicire tradițională: olărit, păstorit, ceasornicărie, țesut etc.
- » **Folclor:** Totalitatea creațiilor artistice, literare, muzicale, plastice etc., a obiceiurilor și a tradițiilor populare ale unei țări sau ale unei regiuni.
- » **Tezaur uman viu:** persoane care, făcând dovada caracterului excepțional al performării, sunt capabile să transmită un anumit element de patrimoniu imaterial, în forma și cu mijloacele tradiționale nealterate, contribuind astfel la asigurarea viabilității acestuia.

la experiența și cunoștințele din grup, precum și la internet sau la persoane cunoscute (au permisiunea să sune).

ETAPA 2:

să creeze un simbol pentru categoria lor de patrimoniu și să decupeze din post-it-urile colorate bucăți care să poată fi amplasate pe hartă. Să le plaseze pe hartă.

ETAPA 3:

să prezinte harta, imaginându-și că se adresează unui grup de vizitatori străini care vor să cunoască personal oamenii și obiceiurile din Parcul Național. Propuneți-le un traseu cu experiențe din viața autentică și istoria vie din Parc.

Timp pentru prezentare: maxim 3 minute!

După ce au Activitățile 1 și 2 și au prezentat ce informații au descoperit, adresați următoarele întrebări:

- » *Cum a fost sarcina?*
- » *Ce informații noi ați descoperit despre comorile culturale ale comunităților din apropierea parcului național Cheile Nerei-Beușnița?*
- » *Ce v-a surprins? Ce știați deja?*
- » *În cel fel patrimoniul cultural se întâlnește cu cel natural? Ce din natura din zona inspiră patrimoniul*

cultural? Ce elemente de floră sau faună inspiră de exemplu țesăturile locale, muzica, gastronomia locală, dansurile, etc.?

- » *De ce ar fi important să știm mai multe despre patrimoniul cultural?*
- » *De ce ar fi important să protejăm patrimoniul cultural și natural al zonei?*

NOTA FACILITATORULUI:

Elementele patrimoniului cultural imobil, împreună cu patrimoniul cultural imaterial- sunt importante pentru conservarea naturii cel puțin din două motive:

- » *constituie elemente de atracție turistică, în general puțin puse în valoare în prezent;*
- » *contribuie la întărirea sentimentului localnicilor de apartenență la o comunitate și la un spațiu.*

Protejarea și promovarea patrimoniului cultural are astfel potențial de creștere a bunăstării comunităților și de contribuție la creșterea eficienței conservării naturii.

3.

CE AM DESCOPERIT

Exercițiu de fixare

5 minute

-

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Scopul activității este de a evalua dacă participanții au reușit să-și definească ce este patrimoniul cultural și patrimoniul natural.

Facilitatorul va scrie pe câte o foaie de hârtie următoarele afirmații, participanții le vor citi pe rând. Vor citi doar prima

parte urmând ca ceilalți participanți să răspundă în grup pentru partea punctată.

1. **Moștenirea culturală pe care trebuie s-o cunoaștem și s-o prețuim se numește: ...**
2. **Patrimoniul este cea mai prețioasă ...**
3. **Dacă oamenii nu cunosc și nu protejează patrimoniul cultural, el se...**

4. **Patrimoniul cultural care poate fi văzut și atins se numește patrimoniul ...**
5. **Obiceiurile, tradițiile, sărbătorile, folclorul formează patrimoniul ...**
6. **Obiectele cu valoare istorică și culturală care își pot schimba locul formează patrimoniul ...**
7. **Patrimoniul imobil este format din ...**
8. **Toate creațiile artistice populare se numesc într-un cuvânt ...**

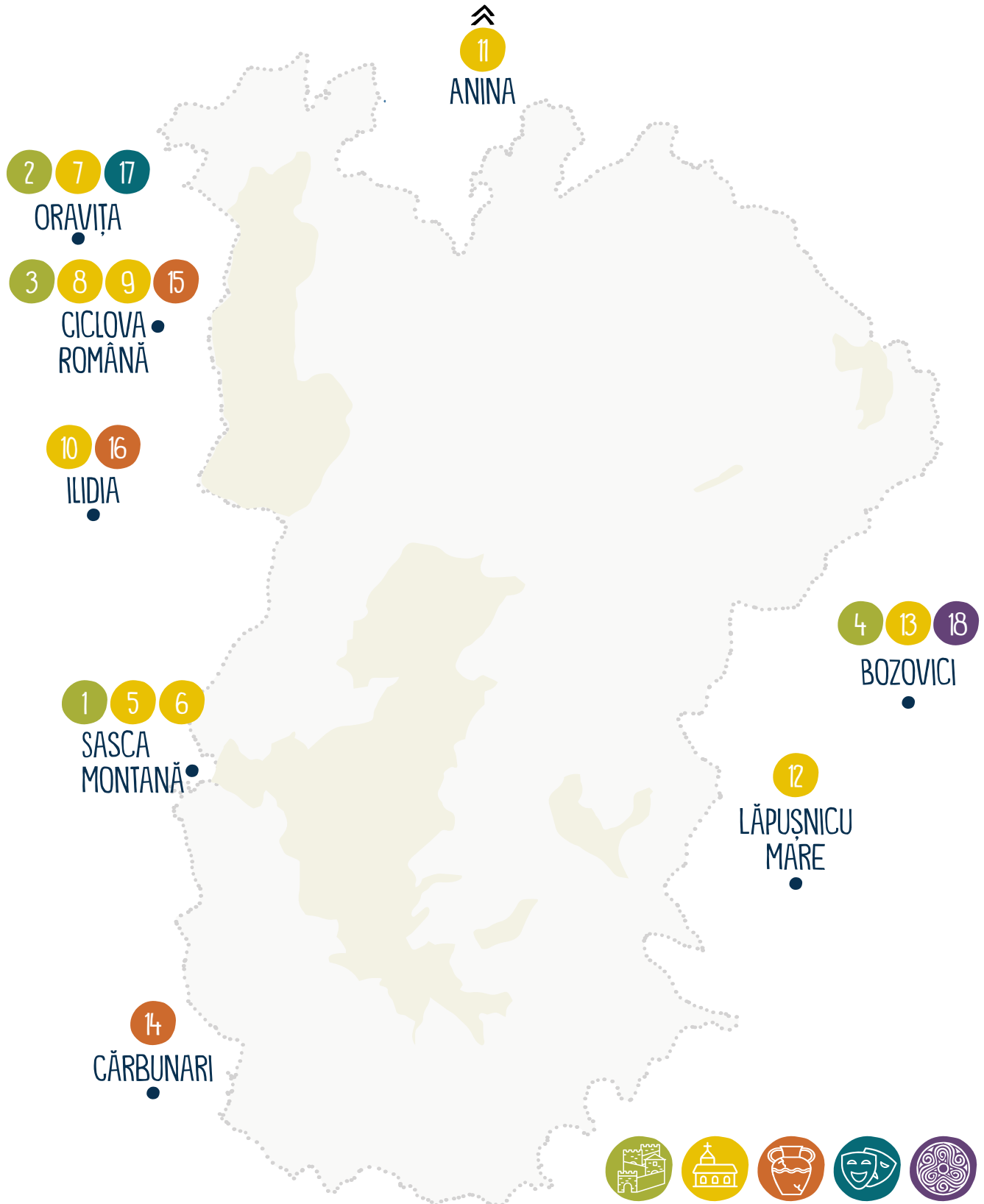
9. **Moștenirea naturală pe care trebuie să o prețuim se numește...**

10. **Patrimoniul natural cuprinde:...**

Anunțați că următorul atelier va fi despre amenințările din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița dar și despre amenințările naturii din zona în care locuiască. Invitați elevii să discute cu părinții acasă sau să investigheze în comunitate ce amenințări ar putea fi legate de: poluarea apei, aerului, solului, distrugerea habitatelor, incendiile provocate, microhidrocentrale, braconaj etc. La următoarea întâlnire veți discuta chiar despre acestea.

HARTA 4

PATRIMONIUL CULTURAL ÎN ZONA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

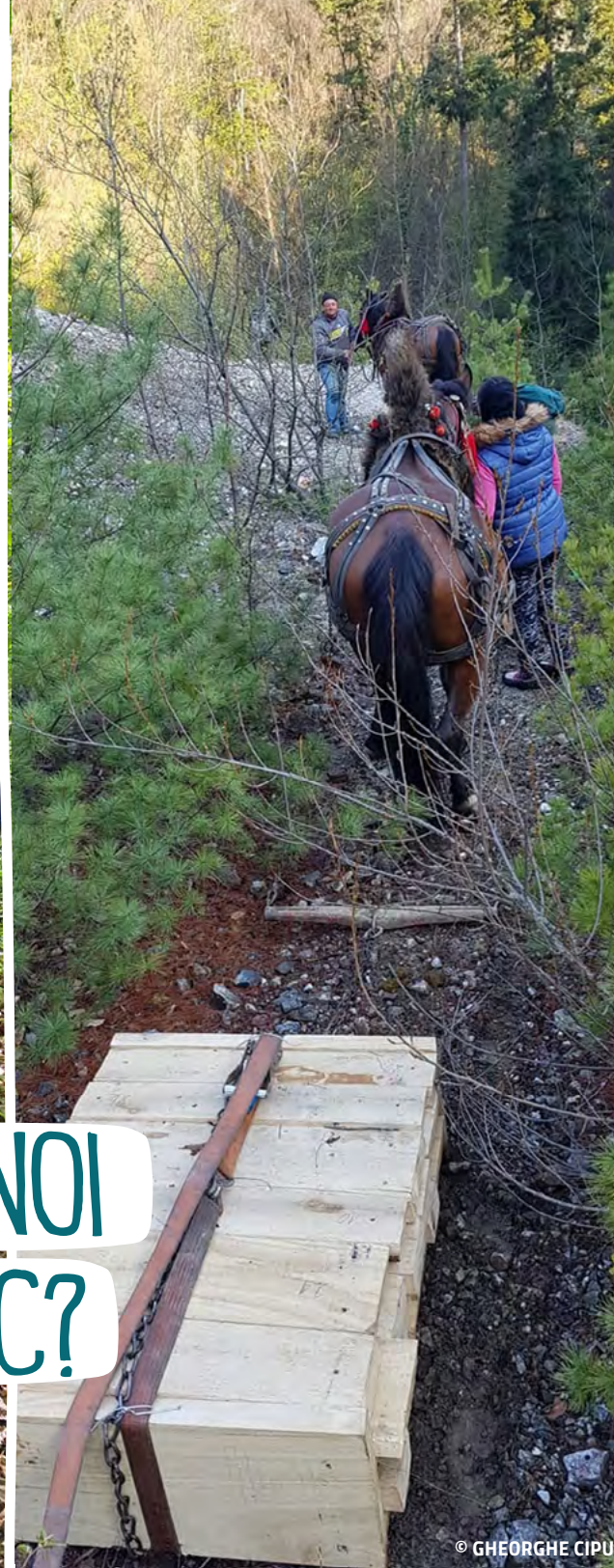

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

CE FACEM NOI PENTRU PARC?

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

În general, oamenii sunt atrași de natură. Facem drumeții, îngrijim plantele, înotăm în apa lacurilor, mergem cu cortul sau stăm până noaptea târziu în jurul focului de tabără. Chiar și cei cărora le displac ieșirile în aer liber sunt vrăjiți, la un moment dat, de mediul înconjurător.

Natura înseamnă Pace, Echilibru și Armonie. Avem nevoie de ea și trebuie să ne asigurăm că ea rămâne așa pentru noi, dar și pentru cei care vin după noi. Fiecare dintre noi ar trebui să își conștientizeze rolul pe care îl joacă în conservarea naturii pe termen scurt, mediu și

lung, astfel încât acțiunile pe care le vom întreprinde să fie în armonie cu natura.

Ca atitudine generală este important să ne propunem ca prin acțiunile noastre să modificăm cât mai puțin habitatele existente, promovând acțiuni de dezvoltare

© GHEORGHE CIPU

© MILE SLAVIȘA GALCAN

© GHEORGHE CIPU

durabilă, cele care pun accent pe lângă componenta economică (generare de venituri) și pe cele sociale și de mediu. Concret, în tot ceea ce facem trebuie să luăm în calcul și impactul asupra mediului, mai ales dacă avem de-a face cu bogății naturale și culturale din ce în ce mai rar întâlnite.

Pentru a putea beneficia în continuare de o calitate ridicată a vieții, care e direct proporțională cu calitatea mediului, este important să ne gestionăm în mod responsabil resursele naturale de toate felurile, să menținem gradul de biodiversitate existent și, nu în ultimul rând, să îi determinăm și pe alții să procedeze astfel.

E important să ne implicăm activ în abordarea diferitelor probleme din apropierea Parcului nostru.

CARE SUNT POSIBILELE AMENINȚĂRI LA ADRESA VALORILOR DIN PARCUL NAȚIONAL?

Dacă ne concentrăm doar pe amenințările la adresa animalelor enumerate la Capitolul 3, le putem grupa în câteva categorii majore:

SCHIMBĂRI MAJORE ÎN MEDIU

- » Schimbările de climă, cu preponderență seceta;
- » Poluarea aerului;
- » Poluarea apelor;
- » Poluarea solului.

SCĂDEREA CALITĂȚII ȘI CANTITĂȚII HRANEI

- » Folosirea pesticidelor în agricultură duce la intoxicarea prin hrană;
- » Scăderea populațiilor de animale și plante care sunt o sursă de hrană, prin reducerea habitatelor sau vânare.

MODIFICAREA SAU DISTRUGEREA SPAȚIULUI VITAL, ADICĂ A HABITATULUI ȘI A CULOARELOR DE DEPLASARE (CE ASIGURĂ CONECTIVITATEA ÎNTRE ZONE ESENȚIALE PENTRU ADĂPOST, HRĂNIRE, REPRODUCERE)

- » Modificarea, fragmentarea și pierderea habitatului;
- » Fragmentarea habitatului în zonele adiacente parcului, prin parcuri de turbine eoliene (risc pentru păsări), pârtii de schi (risc pentru mamifere și alte specii din pădure), microhidrocentrale și baraje (risc pentru pești);
- » Incendiile de vegetație provocate de om;
- » Riscul de lovire de Linii Electrice Aeriene (LEA) - habitatul forestier este afectat de factorul antropic;
- » Poluarea apelor (de exemplu, cu pesticide și insecticide) care cauzează modificări ale profilului bio-chimic al apei;
- » Poluarea sonoră, care sperie animalele sau chiar riscă să dezorienteze liliecii;

- » Poluarea fizică, cu gunoaie care sunt nu doar inestetice dar pot amenința direct speciile;
- » Reducerea habitatelor împădurite, care oferă zone optime pentru creșterea puilor și adăpost, dar și deplasare;
- » În cazul peștilor - activități de exploatare a resurselor minerale - nisip, pietriș - din albiile râurilor afectând astfel habitatul speciilor de pești;
- » În cazul fluturilor - dispariția habitatului (nu mai are spațiu propice în care să trăiască) cauzată de neîntreținerea pajiștilor care duce la reducerea plantelor cu flori în favoarea instalării vegetației lemnoase, dispariția luminișurilor și a plantelor gazdă, modificarea modului de folosință a terenurilor;
- » Pentru păsări și insecte arboricole - managementul forestier aplicat prin înlăturarea lemnului mort și extragerea arborilor bătrâni.

AMENINȚĂRI PRIN INTERACȚIUNEA DIRECTĂ CU OMUL ȘI UNELE COMPORTAMENTE IRESPONSABILE

- » Scorpionul sau viperele au fost recoltate pentru venin;
- » Unele animale au fost omorâte din spaimă, fiind percepute ca o amenințare, de pildă șerpii, precum vipera sau chiar șarpele de casă, sau lupii;
- » Braconajul piscicol (pescuit ilegal);
- » Vânătoarea ilegală.

ACȚIUNI PENTRU NATURĂ DIN PARCUL NAȚIONAL

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

© MILE SLAVIȘA GALCAN

© MILE SLAVIȘA GALCAN

© MILE SLAVIȘA GALCAN

© CRISTINA CURELEA

© GHEORGHE CIPU

© MILE SLAVIȘA GALCAN

© MARINEL LAZĂR

AMENINȚĂRI LA ADRESA NATURII DIN PARCUL NAȚIONAL

SPECII INVAZIVE

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

DEȘEURI

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

INCENDII PROVOCATE

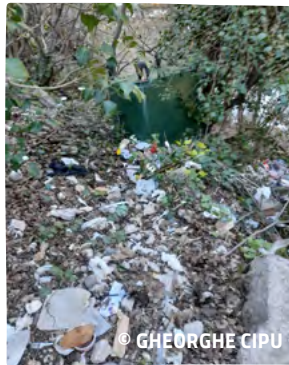
© GHEORGHE CIPU

UCIS

ANIMALE UCISE

© NICOLAE SAIN

© GHEORGHE CIPU

VANDALISM

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

© GHEORGHE CIPU

CÂINI ABANDONAȚI

© GHEORGHE CIPU

SFATURI PRACTICE PENTRU A COMUNICA DESPRE ȘI A ADUCE OAMENII ÎMPREUNĂ PENTRU PROTEJAREA ARIILOR PROTEJATE:

- » Când vorbești despre natură, sălbăticie, arii protejate **vorbește** despre ce înseamnă ele pentru tine!
- » Promovează valori și **tradiții** locale, fii mândru de zona ta!
- » Promovează **ecoturismul** - o formă de turism în care principala motivație a turistului este observarea și aprecierea naturii și a tradițiilor locale legate de natură!
- » Organizează **evenimente** care să atragă lumea să viziteze frumusețile naturale din zona ta!
- » Pentru a susține natura e nevoie de cât mai multe persoane. Adu-ți **prieteni** în tabăra ta!
- » Înțelege că eforturile tale de astăzi nu se vor vedea direct mâine și asumă-ți că faci o schimbare pe **termen lung!**
- » Construiește programe de educație și fixează ca grup țintă tinerii, ei sunt generația următoare!

Iată câteva exemple concrete:

- » Un exemplu poate fi desfășurarea de campanii de informare și conștientizare dedicate atât persoanelor care frecventează aceste zone, cât și celor care intenționează să o facă. Astfel de acțiuni pot fi organizate cu ocazia anumitor evenimente (ex. 24 mai - Ziua Europeană a Parcurilor Naționale și Naturale).
- » O altă metodă de implicare poate fi strângerea de semnături sau semnarea petițiilor menite a proteja mediul.

- » Nu în ultimul rând, fiecare dintre noi poate pune bazele unor **grupuri** de inițiativă locală și poate implementa propriile **proiecte** sau poate dezvolta o serie de **afaceri** în armonie cu natura, precum :
 - » atragerea de turiști și organizarea de trasee tematice, care să respecte natura,
 - » vânzarea produselor locale confecționate de meșteșugari sau realizate în gospodării,
 - » vânzarea produselor naturale din plante colectate în mod sustenabil.

Aceste afaceri pot genera profit cu impact minim asupra naturii și se înscriu în sfera **dezvoltării durabile**: generarea veniturilor din astfel de surse poate scădea presiunea pusă pe exploatarea resurselor doar pentru câștigul financiar, exploatarea care nu ține cont și de celelalte două componente ale dezvoltării durabile (componenta socială, prin care beneficiază și comunitatea, și componenta de mediu, prin care natura nu are de suferit din cauza exploatărilor). ●

SURSE BIBLIOGRAFICE:

- » EXPLORATORI AI SĂLBĂTICIEI DIN SUD-VESTUL ROMÂNIEI, Ghid pentru profesori și elevi – clasele V-XII, WWF-România, București, 2015

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

ATELIER 5

CE PUTEM FACE NOI?

SCOPUL ATELIERULUI:

scopul atelierului este identificarea ideilor pe care le pot accesa elevii în mod individual pentru protejarea, conservarea și valorizarea comorilor naturale și culturale ale parcului Cheile Nerei-Beușnița.

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE

(Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

(V) să manifeste interes față de protejarea, conservarea și valorizarea comorilor naturale și culturale ale Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița și comunitățile apropiate;

(C) să identifice idei pe care le pot accesa individual elevii pentru protejarea, conservarea și valorizarea comorilor naturale și culturale ale Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița.

1.

ECHILIBRUL ÎN NATURĂ

Joc de energizare

15 minute

-

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Principalul scop al jocului este de a energiza participanții. De asemenea, prin acest exercițiu putem demonstra în mod indirect și faptul că natura este în echilibru numai atunci când speciile de animale și plante sunt într-o proporție în care toate au hrană fără a pune în pericol bunăstarea altor specii.

Participanții se împart în trei grupe: iarbă, șoareci și pisici. În timpul jocului, jucătorii grupelor se vor diferenția prin faptul că membrii grupei „iarbă” nu scot sunete, „șoarecii” chițăie, iar „pisicile” miaună. În timpul jocului, grupa „șoareci” trebuie să prindă participanții grupei „iarbă”, „pisicile” prind „șoarecii”, iar „iarba” prinde „pisicile” (după raționamentul că atunci când pisicile mor, organismul lor se descompune, este transformat în săruri minerale în sol și, astfel, devin, la rândul lor, hrană pentru iarbă). Se va menționa că acesta este reprezentarea simbolică a

unui lanț trofic. În momentul în care un participant este atins pe încheietura mâinii de alt participant (cel care-l urmărește), acesta își schimbă grupa și „devine” specia participantului care l-a prins.

După câteva minute jocul este oprit de facilitator care numără câți participanți sunt în fiecare grupă. Jocul se reia cu participanții care rămân în acea formulă. După câteva minute, jocul este oprit din nou și sunt numărați participanții din fiecare grupă. Se constată că specia pe cale de dispariție a revenit ca efectiv numeric. (ex. puțini șoareci, multă iarbă; șoarecii vor avea multă „hrană” în a doua tură a jocului și numărul lor va crește din nou). Astfel, se poate observa că fiecare specie este importantă și că ele se influențează reciproc.

După finalizarea activității, facilitatorul va întreba participanții *cum s-au simțit jucând jocul și care sunt ideile principale care le-au trecut prin minte după ce au jucat?* Facilitatorul va puncta ideea principală a jocului: *că fiecare specie este importantă, se influențează reciproc și depind una de cealaltă.*

2.

AMENINȚĂRI LA ADRESA NATURII

Discuție facilitată

10 minute

Flipchart, Harta 1, mingiuță (opțional)

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Principalul scop al jocului este de a conștientiza amenințările la adresa naturii, chiar și într-un parc național.

Rugați elevii să-și amintească despre comorile naturale și culturale din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița dar și din comunitățile din jurul parcului. Prezentați ideea că pe lângă comori, zona de confruntă cu o serie de amenințări. Întrebați elevii ce ar putea să însemne amenințări, și dacă au identificate ceva amenințări după atelierul trecut. Notați răspunsurile lor pe flipchart (sau tablă).

După care citiți lista de amenințări din Capitolul 5 și completați lista de pe flipchart, dacă este cazul.

Rugați elevii, pe rând, să arunce o mingiuță de la unul la altul. Cel care prinde, citește câte o amenințare din listă și să indice unde pe harta parcului s-ar putea întâlni acel fenomen. Sugestia va fi argumentată. Discutați în grupul mare legat de unde au văzut sau cred și ceilalți participanți că e prezentă amenințarea respectivă.

ÎNTREBĂRI DE PROCESARE:

- » În ce fel vă surprind sau nu aceste amenințări?
- » În ce fel credeți că contribuim și noi personal și familia sau comunitatea noastră la aceste amenințări?

3.

CE PUTEM FACE?

Poveste și discuție
facilitată

30 minute

Foi de flipchart,
markere, capitolul 5

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Scopul activității este de a-i ajuta pe participanți să identifice ce pot face ei, odată ce au înțeles ce comori naturale și culturale sunt în parcul național Cheile Nerei-Beușnița dar și ce amenințări există în comunitățile din apropiere.

Citiți povestea următoare:

În mijlocul unui trib de amerindieni trăia odată un tânăr răutăcios, al cărui nume

era „Spirit Rău”. El făcea tot felul de lucruri dăunătoare, cum ar fi să deschidă porțile oamenilor și să lase caii să plece, să le ascundă uneltele, să fure ouă și așa mai departe. De fiecare dată era prins și dus în fața Înțeleptului Satului pentru a fi certat. El ura Înțeleptul și într-o zi s-a hotărât să-i joace o farsă. A găsit o păsărică tocmai ieșită din cuib, a luat-o, a ascuns-o în palme așa încât nu i se vadă decât coada și a dus-o la Înțelept, pe care l-a întrebat:

– Pasărea e moartă sau vie?

S-a decis că dacă bătrânul va spune că e vie, o va zdrobi înainte să deschidă palma, demonstrându-i Înțeleptului că se înșelase. Dacă Înțeleptul ar fi spus că e moartă, atunci l-ar fi dat drumul să zboare și din nou i-ar fi demonstrat că se înșelase.

Dar Înțeleptul i-a răspuns:

– Soarta păsării este în mâna ta.

El și-a dat seama de responsabilitatea care îi aparținea și i-a dat drumul să zboare.

La fel e și cu lucrurile pe care le învățăm. Le putem uita și le putem lăsa să moară sau le putem îngriji, le putem împărtăși cu alții și să le ținem în viață. Soarta lor se află în mâinile noastre.

FOLOSIȚI PENTRU MOMENTUL DE REFLECȚIE ÎNTREBĂRILE:

- » Ce lecții am putea lua cu noi din această povestire în legătură cu responsabilitatea noastră față de comorile naturale și culturale din zona Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița?
- » În ce măsură depinde de noi să păstrăm și să valorizăm aceste comori naturale și culturale?
- » Ce putem să facem concret pentru protejarea patrimoniului cultural al zonei? (adunați răspunsurile pe o foaie de flipchart)
- » Ce putem să facem concret pentru patrimoniul cultural al zonei? (adunați răspunsurile pe o foaie de flipchart)

PUTEȚI COMPLETA CU IDEI PE CARE LE GĂSIȚI ÎN CAPITOLUL 5 PRECUM:

- » în tot ceea ce facem trebuie să luăm în calcul și impactul asupra mediului;
- » să ne gestionăm în mod responsabil resursele naturale de toate felurile;
- » să menținem gradul de biodiversitate existent și, nu în

ultimul rând, să îi determinăm și pe alții să procedeze astfel;

- » desfășurarea de activități de informare și conștientizare dedicate atât persoanelor care frecventează zona noastră, cât și celor care intenționează să o facă;
- » strângerea de semnături sau semnarea petițiilor menite a proteja mediul (vezi un exemplu în capitolul 5);
- » fiecare dintre noi poate pune bazele unor **grupuri** de inițiativă locală și poate implementa propriile inițiative sau poate dezvolta o serie de afaceri locale în armonie cu natura;
- » prin atragerea de turiști și organizarea de ture tematice, care să respecte natura, prin vânzarea produselor locale confecționate de meșteșugari sau realizate în gospodăria, prin vânzarea produselor naturale din plante colectate în mod sustenabil se poate genera profit cu impact minim asupra naturii și să se înscrie în sfera dezvoltării durabile.

Punctați faptul că există câteva modalități de intervenție pentru a valoriza beneficiile comorilor naturale și culturale din zonă și pentru a reduce amenințările cu care se confruntă aceste comori – manifestându-ne astfel responsabilitatea față de aceste comori:

- » **pentru patrimoniul natural:** descoperire, protecție, conservare, valorizare și promovare;
- » **pentru patrimoniul cultural:** descoperire, păstrare, valorizare, promovare;
- » **ecoturismul:** care pune accent pe protejarea patrimoniului natural și cultural.

Întrebați ce cred că este ecoturismul și ce anume presupune! Dacă participanții nu știu, explicați în cuvinte simple conținutul de mai jos.

Ce din cele discutate mai sus la soluții ați putea pune în practică voi personal – prin gesturi și comportamente mici, de azi înainte?

Fiecare participant va împărtăși în grup cel puțin un exemplu!

Activitatea se poate termina cu citatul de mai jos scris pe flipchart sau pe o foaie colorată:

„Cea mai importantă datorie pe care o avem, dacă vrem să salvăm Pământul, este să educăm”

Sir Peter Scott, fondator WWF

ECOTURISMUL

„Ecoturismul este călătoria responsabilă față de mediu în zone naturale relativ nealterate, cu scopul aprecierii naturii (și a oricăror atracții culturale trecute și prezente), care promovează conservarea, are un impact negativ scăzut și asigură o implicare socio-economică activă și aducătoare de beneficii pentru populația locală.” (Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii IUCN-1996)

sau

“Ecoturismul este o formă de turism desfășurată în arii naturale, al cărui scop îl reprezintă cunoașterea și aprecierea naturii și culturii locale, care presupune măsuri de conservare și asigură o implicare activă, generatoare de beneficii pentru populația locală”. (potrivit Catedrei de Turism Servicii, din Facultatea de Comerț, a Academiei de Studii Economice din București - [Puiu Nistoreanu](#) & colectiv – Ecoturism și turism rural, Editura ASE, București, 2003, pg.76).

CONDIȚIILE ECOTURISMULUI:

- » contribuie la conservarea și protejarea patrimoniului natural și/sau cultural;
- » în implementarea lui se folosesc resurse umane locale pentru a sprijini dezvoltarea zonei;
- » contribuie la creșterea nivelului de educație și conștiință al turiștilor, transformându-i în susținători entuziaști ai conservării mediului natural și cultural;
- » are un impact negativ minim asupra mediului natural, cultural și social.

CUM VIZITĂM PARCUL?

Dintre cele mai uzuale activități permise într-un parc național sau natural se remarcă activitățile de turism și recreere,

realizate pe trasee turistice bine delimitate și marcate, prevăzute cu infrastructura necesară. Turismul poate îmbrăca forme diversificate, precum: științific, cultural, de

odihnă și recreere, rural, ecoturism, observarea păsărilor (birdwatching), silvoturism, speoturism, cicloturism etc., în funcție de particularitățile fiecărei arii protejate. Acestea sunt

Turiști © CRISTIAN BĂDOIU

completate de activitățile educative dedicate elevilor și studenților.

Experiența vieții pe munte arată că anumite obiecte sunt indispensabile

în orice anotimp atunci când decidem să mergem în natură. Vă prezentăm, în paginile următoare, câteva sfaturi practice pentru vizitarea zonelor montane.

CE LUĂM CU NOI ÎN DRUMEȚIE?

Cu siguranță vă gândiți la o listă de lucruri pe care să le împachetați înainte să porniți la drum. Vă prezentăm, mai jos, o listă de zece lucruri care pot fi de ajutor în timpul expedițiilor.

10 LUCRURI ESENȚIALE CARE NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN RUCSACUL TURISTULUI DE MUNTE

1. Harta nu-ți indică doar unde te găsești sau încotro te îndrepti. Ea îți arată, de asemenea, locurile propice unui bivouac (porțiuni de teren pe care se poate staționa), sursele de alimentare cu apă și, eventual, căile de retragere în caz de urgență.

2. Busola este companionul indispensabil al hărții. Turistul modern folosește aparatul GPS dotat cu hărți digitale. GPS-ul este extrem de util în zonele sălbatice localizându-și poziția în orice loc de pe planetă.

3. Lanterna. Lanterna frontală este ideală în toate situațiile, dar nici o lampă clasică nu e de lepădat! O mini lanternă nu părăsește niciodată rucsacul.

4. Ochelarii de soare. Protecția oculară este foarte importantă. Sunt bine-cunoscute efectele nefaste ale soarelui asupra organismului uman și chiar și atunci când cerul este acoperit cu nori influența radiațiilor UV se face simțită. Efectul acestor radiații este multiplicat pe zăpadă precum și la altitudine.

Dacă nu-i ai sau ți-au scăpat într-o prăpastie, procedează astfel (mai ales pe zăpadă, în plin soare): lipește una peste alta două benzi de leucoplast late de 3-4 cm, destul de lungi pentru a-ți face turul capului. La nivelul ochilor, fă două tăieturi suficient de deschise pentru a putea vedea prin ele. Viziunea astfel obținută se aseamănă cu cea printre pleoapele întredeschise. Oftalmia zăpezii este o afecțiune temporară, dar extrem de dureroasă și care, de-a lungul timpului, are efecte cumulative.

5. Rezerva de mâncare. Pe munte, vara sau iarna, nu ești niciodată la adăpost de surprize neplăcute. Oricât de chibzuit ești, un incident, nu neapărat grav, te poate opri din drum sau te poate încetini. Și, cu toate calculele, nu mai ai nimic de mâncare. În aceste cazuri, e bine să ai la tine niște ciocolată sau niște fructe uscate (stafide, curmale, banane sau caise). Glucoza este, de asemenea, un bun aliment de prim-ajutor. Vara, în principiu, problema apei este mai acută în zonele calcaroase, astfel se recomandă rezerve de apă chiar dacă aceasta se încălzește.

Turisti © GHEORGHE CIPU

6. Hainele de rezervă. Nu înseamnă că trebuie cărată o garderobă completă!

A avea câteva articole în caz că... e semn de înțelepciune. Bine protejate contra umezelii, acestea sunt: o pereche de șosete, o pereche de mănuși de lână, o căciulă, un tricou cu mânecă lungă. Ai de ales între fibrele naturale (bumbac, mătase, lână, in etc.) și cele sintetice (poliester etc.).

Împotriva frigului lâna sau materialul fleece (polarul) sunt cele mai eficiente. Chiar și umede, ele rămân calde.

Uită bumbacul definitiv! Absoarbe umiditatea și ține rece pe corp, se usucă greu!

7. Carburantul de urgență. Denumit și „spirt solid” constituie cel mai eficace carburant de urgență când este nevoie de a pregăti apă caldă pentru ceai sau pentru a ajuta lemnele ude să ia foc. Este folosit, de asemenea, pentru pre-încălzirea arzătorului și a benzinei la reșourile care funcționează cu acest carburant, pe vreme rece, și când pompa de presiune lipsește. Combinat cu o cană metalică, alcătuiesc un ansamblu important.

8. Chibrituri. Pentru a putea da foc pastilelor de mai sus, chibriturile rămân cea mai bună soluție. Dacă nu sunt din fabricație rezistente la umezeală, cea mai bună protecție ți-o asigură cutia din plastic a filmelor foto 35mm, de exemplu.

9. Cuțitul (briceagul) pentru a mânca sau a ciopli o bucată de creangă. Un model simplu sau un cuțit de tip militar.

10. Trusa de prim ajutor personală. Fiind, prin definiție, personală, implică faptul că fiecare și-o alcătuiește după propriile nevoi.

În orice caz, nu trebuie să lipsească benzile adezive pentru răniri/tăieturi (pentru a evita deschiderea lor) și pansamentele sterile pentru bandaje ori oprirea hemoragiilor.

CUM NE COMPORTĂM? BUNE MANIERE ÎN NATURĂ

PRINCIPIILE „NU LĂSA URME” (LEAVE NO TRACE)

1. PLĂNUIEȘTE ȘI PREGĂTEȘTE-TE DIN TIMP

- » Interesează-te din timp ce reglementări sau cerințe speciale se aplică în zona în care urmează să călătorești și respectă-le.
- » Pregătește-te pentru vreme rea, pericole și alte urgențe cu care este posibil să te confrunți. Echipează-te corespunzător pentru orice situație.
- » Programează-ți excursiile în perioadele în care nu sunt foarte mulți turiști în zona respectivă.
- » Călătorește pe cât posibil în grupuri mai mici. Dacă faci parte dintr-un grup foarte mare, atunci împărțiți-vă în câteva grupuri mai mici, păstrând o anumită distanță între ele.
- » Reîmpachetează mâncarea în ambalaje și recipiente reutilizabile, pentru a reduce deșeurile.
- » Folosește hărți și busole.

2. CĂLĂTOREȘTE ȘI CAMPEAZĂ NUMAI PE SUPRAFEȚE DURABILE

- » Suprafețele durabile includ potecile și locurile de campare special amenajate, suprafețele plane din piatră sau pietriș, pajiștile uscate sau zăpadă.
- » Protejează zonele riverane campând la o distanță de minim 100 de metri de orice sursă de apă.
- » Locurile de campare bune sunt cele pe care le găsești amenajate, nu cele pe care le faci tu!
- » Nu modifica locurile de campare.

3. OCUPĂ-TE DE DEȘEURI ÎN MOD CORESPUNZĂTOR

- » Adună gunoiul și ia-l cu tine. Verifică zona în care ai campat sau unde ai făcut un popas, astfel încât să fii sigur că nu lași în urmă resturi de mâncare sau alte deșeuri.
- » Depozitează deșeurile umane solide, săpând o groapă de aproximativ 20 de centimetri adâncime și ai grijă să fie situată la minim 100 de metri de orice sursă de apă, potecă sau zonă de campare, iar la sfârșit acoper-o și camufleaz-o.
- » Nu lăsa în natură hârtie igienică sau alte produse de igienă personală.
- » Când te speli sau speli vasele folosite, transportă apa la cel puțin 100 de metri de orice sursă de apă, folosește detergent sau săpun biodegradabil, iar după ce termini, împrăștie apa, nu o arunca pe toată în același loc.

4. LASĂ TOTUL EXACT CUM AI GĂSIT

- » Protejează trecutul: admiră, dar nu atinge structurile culturale, istorice și artefactele.
- » Lasă pietrele, plantele și celelalte componente ale naturii așa cum le-ai găsit.
- » Evită transportul sau introducerea în zonă a unor specii care nu sunt indigene.
- » Nu construi structuri, mobilier și nu săpa șanțuri.

5. REDU IMPACTUL FOCULUI DE TABĂRĂ

- » Focurile de tabără au efecte durabile asupra naturii. Folosește arzătoare și butelii pentru gătit și lanterne pentru lumină.
- » Dacă ești într-o zonă unde este permis focul, folosește o vatră deja existentă, nu face una nouă.
- » Fă focul mic. Folosește doar crengile căzute.
- » Asigură-te că lemnul sau cărbunii au ars integral, apoi stinge focul. Fii sigur că s-a stins! Împrăștie cenușa prin zonă.

6. RESPECTĂ FLORA ȘI FAUNA SĂLBATICĂ

- » Observă animalele sălbatice de la distanță. Nu le urmări și nu te apropia de ele.
- » Nu hrăni animalele sălbatice! Hrănindu-le, le poți provoca probleme de sănătate, le poți modifica comportamentul natural și le expui prădătorilor sau altor pericole.
- » Protejează-te de animalele sălbatice prin ascunderea locului în care ții alimentele și gunoiul.
- » Supraveghează atent animalele de companie sau lasă-le acasă.
- » Evită animalele sălbatice în anumite perioade: împerechere, construcția adăpostului/cuibului, când își cresc puii și iarna.

7. RESPECTĂ-I PE CEILALȚI VIZITATORI

- » Respectă-i pe ceilalți drumeți și oferă-le și lor șansa de a se bucura de experiența în natură.
- » Fii amabil! Fă-le loc și altora să treacă pe lângă tine.
- » Fă pauze sau campează la distanță de potecă sau de alți vizitatori.
- » Nu face gălăgie și nu vorbi tare. Lasă sunetele naturii să se audă.

Turisti © CRISTINA CURELEA

CUM NE ORIENTĂM?

MARCAJELE TURISTICE

Sunt foarte importante în drumețiile în natură deoarece ele au rolul de a ne arăta calea ce trebuie urmată pentru a ajunge în siguranță dintr-un loc în altul. Urmând marcajele, putem urca pe vârfuri, putem ajunge la cascade tumultoase, lacuri cristaline, peșteri sau alte atracții turistice naturale. Marcajele ne conduc la cabane și refugii, la pensiuni sau la locurile de campare. De multe ori potecile cu marcaje turistice leagă între ele diferite obiective turistice naturale și culturale, deschizând oportunități pentru drumeți și comunitățile locale. În lipsa lor sau dacă ieșim de pe traseul marcat, riscăm să ne rătăcim sau chiar să ne accidentăm.

Pe lângă marcajele turistice, de-a lungul traseelor de drumeție vom mai întâlni și alte tipuri de marcaje oficiale (de exemplu cele forestiere), astfel că va crește riscul de a le confunda. Acest lucru este un risc de luat în seamă, mai ales din cauza faptului că celelalte tipuri de marcaje nu au fost realizate în scopul orientării drumeților, ele fiind destinate mai degrabă specialiștilor din domeniile respective.

Marcajele turistice sunt în patru forme și trei culori, totalizând 12 feluri de simboluri care sunt folosite pentru marcarea traseelor turistice de drumeție. Aceste marcaje sunt specifice doar României, fiecare țară având de regulă propriul sistem de marcarea turistică.

Cele patru forme ale marcajelor turistice sunt:

- » **bandă verticală (de regulă se folosește doar bandă, nu linie sau dungă)**
- » **cruce**
- » **triunghi**
- » **punct (nu cerc)**

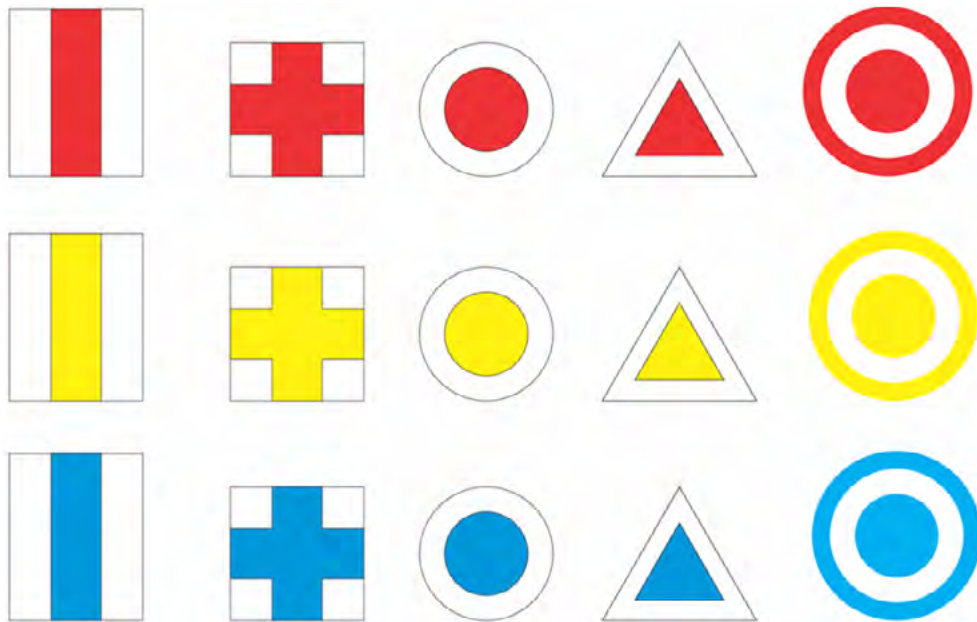
** Culorile sunt identice cu cele de pe drapelul național, respectiv roșu, galben și albastru.*

Aceste forme trebuie obligatoriu să aibă pe fundal culoarea albă, ca în imaginea următoare. În unele cazuri, mai rare, apare încă un tip de marcaj: punct de cercuri duble.

Este important să cunoaștem denumirile corecte ale marcajelor deoarece în unele cazuri se folosește forma prescurtată a lor: spre exemplu BA pentru bandă albastră sau PR pentru punct roșu.

În teorie fiecare tip de marcaj are o semnificație anume, însă în teren acest lucru nu este întotdeauna respectat:

- » **banda verticală pe fond alb** este de regulă folosită pentru traseele principale, numite și magistrale, care sunt, în cele mai multe cazuri, trasee de creastă;
- » **crucea cu brațe egale pe fond alb** este folosită pentru marcarea traseelor de legătură între alte trasee;

- » **triunghiul echilateral pe fond alb** este folosit pentru traseele secundare;
- » **punctul într-un cerc pe fond alb** este folosit pentru traseele în circuit;
- » **punctul de cercuri duble de culoare roșie, galbenă sau albastră cu fundal alb** este folosit pentru traseele dus-întors, când toate celelalte combinații de semne posibile au fost deja folosite.

Marcajele de conservare (arii naturale protejate)

Marcajele de conservare sunt o apariție mai recentă și sunt folosite pentru delimitarea ariilor naturale protejate sau a zonelor de conservare din interiorul acestora. Prin arii naturale protejate înțelegem orice formă de protecție a naturii: parc național, parc natural, rezervație naturală sau sit Natura 2000.

Aceste marcaje sunt întotdeauna sub forma unor pătrate cu diferite culori de umplere și altele pentru margini, după cum vedeți în imaginea de mai sus. Uneori aceste marcaje pot să apară de-a lungul unui traseu turistic, însă ele nu trebuie confundate cu marcajele de drumeție și nu trebuie folosite pentru orientare.

În momentul în care dorim să vizităm un anumit obiectiv dintr-o arie protejată, primul pas constă în informarea corespunzătoare privind traseul de urmat și regulile de respectat.

LIMITĂ PARC NATURAL/NAȚIONAL

LIMITĂ ZONĂ DE PROTECȚIE INTEGRALĂ

LIMITĂ ZONĂ CU PROTECȚIE STRICTĂ

LIMITĂ REZERVAȚIE NATURALĂ

TRASEELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

Puteți explora Parcul Național pe unul dintre cele 9 trasee. Acestea au o durată de la 1 oră până la 9 ore, însă majoritatea sunt de 3 ore.

TRASEU 1

Ruta: Șopotu Nou – Cheile Nerei (Driștie - Poiana Meliugului - Lacu Dracului - Izvorul Iordanului - Cantonul Damian – Poiana Lindinii - Confluența cu Valea Beiului) – Sasca Română

Marcaj: Bandă roșie

Lungime: 24 km

Timp estimat pentru parcurgere: 9 ore

TRASEU 2

Ruta: Podul Beiului - Valea Beiului - Lacul Ochiul Bei - Valea Beiul Sec - Valea Răcăjdeana - Poiana Gura Răcăjdeana - Canton Crivina (Anina) *(Notă: traseul principal face legătura între Parcul Național Semenic – Cheile Carașului, Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița și Parcul Natural Porțile de Fier)*

Marcaj: Bandă galbenă

Lungime: 19 km

Timp estimat pentru parcurgere: 8 ore

TRASEU 3

Ruta: Cărbunari - Lacul Dracului

Marcaj: Bandă albastră
(sector Traseu pedestru European E 3)

Lungime: 8 km

Timp estimat pentru parcurgere: 3 ore

TRASEU 4

Ruta: Socolari - Dealul Cetății - Lacul Ochiul Beiului - Cascada Beușnița

Marcaj: Cruce roșie

Lungime: 11 km

Timp estimat pentru parcurgere: 3,5 ore

TRASEU 5

Ruta: Sasca Română - Sasca Montană - Valea Șușara - Poiana și cabana Șușara - Cascada Șușara - Localitatea Cărbunari, Stinăpări

Marcaj: Cruce albastră

Lungime: 8 km

Timp estimat pentru parcurgere: 3 ore

TRASEU 6

Ruta: Sasca Română - dealul Cărăula - Podul Bei

Marcaj: Punct roșu

Lungime: 3 km

Timp estimat pentru parcurgere: 1 oră

TRASEU 7

Ruta: Potoc-Chichiregul Mare - Valea Beusnița (Cascada Văioagă)

Marcaj: Punct galben

Lungime: 3 km

Timp estimat pentru parcurgere: 45 min

TRASEU 8

Ruta: Dealul Cărăula - Dealul Chichireg - Custura Cetății - ruinele Cetății Socolari

Marcaj: Cruce galbenă

Lungime: 6,8 km

Timp estimat pentru parcurgere: 2,5 ore

TRASEU 9

Ruta: Sasca Română - Valea Camenița - Livezile Cărbunariilor - Poiana Vogiu (Cheile Nerei)

Marcaj: Triunghi roșu

Lungime: 8 km

Timp estimat pentru parcurgere: 3 ore

SURSE BIBLIOGRAFICE:

- » Asociația Salvatorilor Montani din România. 2001. Manualul Salvatorului Montan. 2001
- » https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/ghid_final_web.pdf
- » Cele 7 principii Leave No Trace fac subiectul copyright-ului www.LNT.org.
- » <https://www.eco-romania.ro/blog/cele-mai-des-intalnite-marcaje-in-natura-marcaje-oficiale/>
- » PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA
- » ROSCI 0031 ȘI ROSPA 0020 CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA <https://www.cheilenereibeusnita.ro/management/plan-de-management/>

ATELIER 6

CUM VIZITĂM PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

SCOPUL ATELIERULUI:

scopul atelierului este de a pregăti elevii pentru vizitarea Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița

OBIECTIVELE DE ÎNVĂȚARE

(Cunoștințe, Abilități, Atitudini/Valori):

Participanții vor fi capabili să:

- (V) manifeste interes și curiozitate față de vizitarea Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița
- (C) să listeze principalele trasee din Parcul Cheile Nerei-Beușnița
- (A) să identifice ce ar trebui să pună în rucsac pentru o vizită de o zi în parc
- (A) să identifice care sunt principiile Leave no trace (Nu lăsa urme)

1.

CE AM NEVOIE ÎN RUCSAC

Joc de echipă

30 minute

Pixuri, foi

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Participanții vor primi lista de mai jos. Se va împărți grupul de elevi în patru grupe. Fiecare grupă va trebui să aleagă din lista de mai jos maximum 5 obiecte esențiale pe care ar trebui să le aibă cu ei în rucsac pentru o excursie de o zi în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

Se alocă timp individual pentru ca fiecare să își facă propria listă de 5 obiecte (3 minute). După care, se formează patru grupe. Au la dispoziție în fiecare grupă 15 minute să discute și să rămână cu o listă comună pentru toți membri din grup. După ce timpul a expirat, facilitatorul prezintă lista finală cu cele 10 obiecte recomandate (din Capitolul 6)

Mai departe, întrebă elevii câți și-ar dori să facă cu adevărat o vizită în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița.

Prezintă tipurile de trasee care se găsesc în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița folosindu-te de Harta 5.

ÎNTREBĂRI SUGERATE:

- » Ați văzut vreodată aceste marcaje? Unde le-ați întâlnit?
- » Ați făcut vreodată unul sau mai multe trasee? Cum a fost? Au fost de ajutor marcajele?
- » V-ar plăcea să ajutați echipa Parcului Național la reîmprospătarea acestor marcaje?

Recomandare: Recomandăm ca acest atelier să se finalizeze chiar cu organizarea unei vizite în parc în termen de 3- maxim 4 săptămâni de la finalizarea atelierelor.

01. Hartă

02. Busolă

03. Lanternă

04. Ochelari de soare

05. Mâncare de rezervă

06. Haine de rezervă: o pereche de șosete, o pereche de mănuși de lână, o căciulă, un tricou cu mânecă lungă.

07. Carburant de urgență- spirt solid

08. Cuțit

09. Briceag

10. Trusă personală de prim ajutor

11. Cremă de soare

12. Încărcător de telefon

13. Sac de dormit

14. Izolir/izopren/saltea

15. Apă

16. Bocanci

17. Aparat foto

2.

NU LĂSA URME

Joc de echipă

25 minute

Principiile printate

PREGĂTIREA ȘI FACILITAREA ACTIVITĂȚII:

Împarte participanții în 7 grupe. Pentru fiecare grupă, dă unul din principiile *Nu lăsa urme* (*Leave no Trace*) de mai jos. Fiecare grup are la dispoziție trei minute să mimeze sau să facă o scenetă cu explicarea principiului primit. După ce fiecare grup a prezentat pe scurt sceneta, completează cu informații suplimentare despre fiecare principiu din *Capitolul 6 - Cum vizităm parcul*.

1. Plănuiește și pregătește-te din timp.
2. Călătorește și campează numai pe suprafețe durabile.
3. Ocupă-te de deșeuri în mod corespunzător.
4. Lasă totul exact cum ai găsit.
5. Redu impactul focului de tabără.
6. Respectă flora și fauna sălbatică.
7. Respectă-i pe ceilalți vizitatori.

La final puteți motiva participanții cu un filmuleț despre Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița și comunitățile din zonă. Căutați pe internet un film care să prezinte pe scurt zona. Se găsesc mai multe filme dar un exemplu este aici: https://www.youtube.com/watch?v=B7mijd8QDvw&ab_channel=WWFRomania

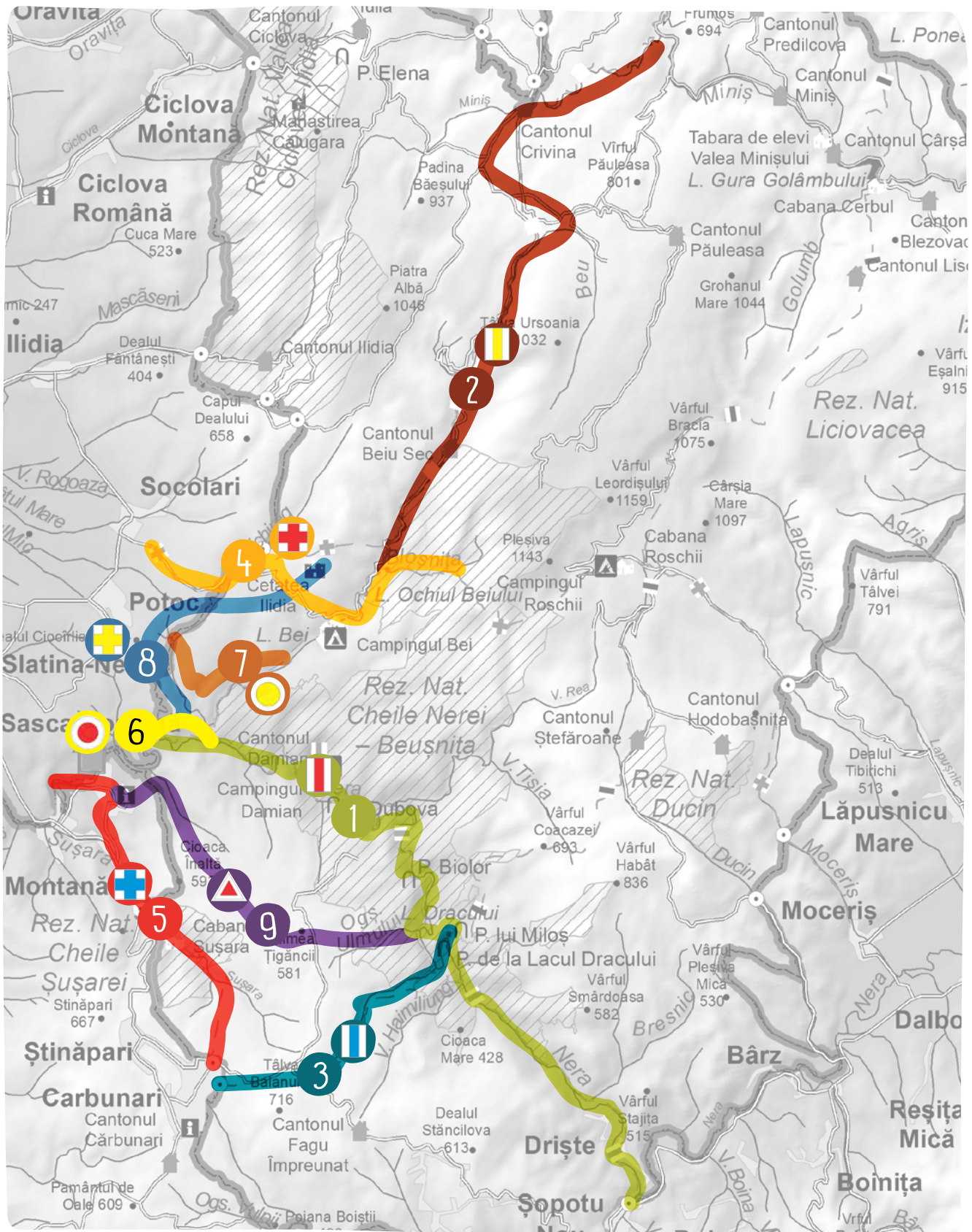
După vizionarea filmului, adresați următoarele întrebări:

- » Ce v-a plăcut cel mai mult din ce ați văzut?
- » Ce sentimente ați avut când ați vizionat filmul?
- » Ați vrea să descoperiți parcul prin explorare? Mergem într-o excursie?
- » Acum după toate câte ați aflat despre parc cât de mult ați dori să contribuiți și voi la descoperirea, conservarea, valorizarea, promovarea valorilor culturale și naturale din parc și din zona voastră?

Alte recomandări: La acest atelier puteți invita și un reprezentant al parcului cu care să plănuți organizarea unei excursii de o zi cu elevii.

HARTA 5

TRASEELE DIN PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA

HARTA 5

IDEI / OBSERVAȚII

A series of horizontal dotted lines for writing.

Turisti © CRISTIAN BĂDOIU

Pentru o experiență cât mai intensă a parcului, se recomandă călătoritul lent, cu ochii și cu inima deschise.

“Îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes conservativ din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița și ariile naturale de interes comunitar și național suprapuse prin revizuirea planului de management integrat”

Proiectul este cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

R.N.P. ROMSILVA - ADMINISTRAȚIA PARCULUI NAȚIONAL CHEILE NEREI-BEUȘNIȚA RA
Str. Principală nr.194 , Sasca Montană; Caraș-Severin, România
Telefon/Fax: +40 255206108

Mai 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

PARTENERI:

R.N.P. Romsilva – Administrația Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița RA (Lider de parteneriat)
Asociația WWF ROMÂNIA (Partener 1)
Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” (Partener 2)

BUGETUL PROIECTULUI:

Valoare totală proiect: **20,823,847.20 lei**

Valoare eligibilă proiect: **20,772,680.20 lei**